

Guia de recursos d'educació per a la **SOSTENIBILITAT**

12ª edició – setembre 2019

Curs
2019-2020

4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

**ACTIVITATS,
TALLERS AMB EDUCADOR,
VISITES I JOCS
PER A CENTRES D'ENSENYAMENT**

15 VIDA TERRESTRE

4 EDUCACIÓ

Govern d'Andorra

 ANDORRA
SOSTENIBLE

EL COMPROMÍS D'ANDORRA SOSTENIBLE

Guia de recursos d'educació per a la sostenibilitat. 12ª edició – setembre 2019

ODS sobre sostenibilitat ambiental

AIGUA – ENERGIA – CIUTATS SOSTENIBLES – CONSUM RESPONSABLE
ACCIÓ CLIMÀTICA – VIDA TERRESTRE

Andorra Sostenible entitat de Govern

Andorra Sostenible és l'equipament del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat del Govern d'Andorra pensat com a punt d'informació i documentació per la ciutadania sobre aspectes ambientals, alhora esdevé un espai obert a la col·laboració amb totes les entitats i les persones que portin a terme iniciatives en l'àmbit de la sostenibilitat.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible

El compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

Què són els ODS?

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) són els que guien la implementació de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides per al Desenvolupament Sostenible, aprovada el 25 de setembre de 2015.

Temàtiques

Les temàtiques que aborden son molt variades, des de la pobresa o el treball digne a la lluita contra el canvi climàtic, contra la pèrdua de biodiversitat i ecosistemes o per un consum responsable dels recursos. Tots els ODS tenen una fita en comú i és fer, entre tots, un món més sostenible social, econòmic o ambientalment.

CALENDARI ESCOLAR 2019 - 2020

SETEMBRE 2019

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	Dia Europeu sense cotxes D.I. Preservació de la Capa d'Ozó					

Setmana Europea de la mobilitat

OCTUBRE 2019

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	Dia Mundial de l'Hàbitat Fira d'Andorra la Vella		

NOVEMBRE 2019

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Setmana Europea de prevenció de residus

DESEMBRE 2019

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	Dia Internacional de les Muntanyes				

GENER 2020

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

FEBRER 2020

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
						2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

Dia Mundial de les Zones Humides

MARÇ 2020

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Setmana de l'aigua (AS)

- Dia Mundial de la Vida Silvestre (03)
- Dia Internacional de l'aigua (22)
- Dia Internacional de la Meteorologia (23)
- Dia Mundial del clima i d'adaptació al Canvi Climàtic (26)
- Hora del planeta (28)

ABRIL 2020

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

D.I. de la Sensibilització envers el Soroll

Setmana del soroll (AS)

MAIG 2020

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

D.I. de la diversitat biològica

Setmana de la biodiversitat (AS)

JUNY 2020

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Dia Mundial del Medi Ambient
10è Forúm d'Escoles Verdes

Setmana de l'Energia
Setmana del Medi Ambient

GUIA DE RECURSOS D'EDUCACIÓ PER A LA SOSTENIBILITAT

Guia de recursos d'educació per a la sostenibilitat. 12ª edició – setembre 2019

Guia de recursos d'educació per a la sostenibilitat

Aquest document és un recull de totes les **activitats i recursos de l'àmbit de la sostenibilitat ambiental** que, com cada any, Andorra Sostenible actualitza i posa a disposició dels mestres, professors i alumnes dels centres d'ensenyament d'Andorra. Aquí podran trobar recursos propis oferts per Andorra Sostenible i recursos externs oferts per diverses entitats col·laboradores.

En línia amb **l'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible** establerta per les nacions unides, la Guia de Recursos Pedagògics per a la Sostenibilitat d'aquest curs gira entorn dels diferents Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de caràcter ambiental.

Com en edicions anteriors, la Guia la formen una sèrie de fitxes de les diferents activitats ordenades pels diferents ODS relacionats amb la sostenibilitat ambiental.

Per facilitar-vos l'ús de la guia, en aquesta introducció es donen una sèrie d'indicacions que ajuden a entendre'n el funcionament. A cada ODS s'ha diferenciat:

Activitats:

Són aquelles accions de durada determinada i amb un procediment pautat que es poden portar a terme a dins o a fora de l'aula i que poden estar complementades amb material de suport

Recursos (materials i digitals)

Són tots els materials informatius, formatius o divulgatius que posem a disposició sobre temes relacionats amb l'ODS determinat. Es poden trobar recursos en diversos formats, com el préstec, perquè es puguin consultar o utilitzar. Diferenciem dos tipus de recursos: els **Recursos materials** i els **Recursos digitals**, aquests últims poden ser recursos **descarregables**.

La **bibliografia associada** és el conjunt de documents escrits i electrònics relacionats amb les temàtiques de cada ODS.

La majoria de les activitats i recursos són gratuïts, en cas que no ho siguin, s'indica en l'apartat d'observacions o de disponibilitat de cada fitxa.

Aquesta guia s'ha elaborat amb la col·laboració de molts de vosaltres i us agrairiem que, si detecteu que hi ha falta d'informació o que n'hi ha d'incorrecta, ens informeu com més aviat millor per poder-hi fer les esmenes convenients.

Esperem que els recursos oferts us siguin d'utilitat, que esdevinguin una eina per conèixer i treballar els diferents ODS i que, entre tots, puguem assolir les fites establertes a l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

ODS 4: educació de qualitat

Per poder assolir tots els objectius establerts a l'agenda 2030, l'educació és essencial. Un dels **ODS** gira al voltant de l'educació i la fita d'Aquest Objectiu és "garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida per a tothom".

Al segle passat ja s'apuntava la necessitat d'actualitzar els sistemes educatius per a possibilitar la formació integral de la persona. Per oferir una educació de qualitat al món que vivim actualment encara és necessari revisar i actualitzar els sistemes establerts, afegint els reptes de viure a un món en transformació accelerada.

Per assolir els Objectius cal alinear polítiques públiques, privades i de la societat civil; a més de, sensibilitzar i capacitar les persones perquè contribueixin a assolir-los. Aquest últim aspecte és de vital importància, ja que, no podem parlar d'educació de qualitat si no es preparen els nois i noies per donar resposta als reptes individuals i col·lectius del món en què vivim.

Si vols saber més sobre els diferents ODS fes click [aquí](#).

Índex

ODS 6: AIGUA NETA I SANEJAMENT Pàg.

ODS 7: ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE Pàg.

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES Pàg.

ODS 12: PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLE Pàg.

ODS 13: ACCIÓ CLIMÀTICA Pàg.

ODS 15: VIDA D'ECOSISTEMES TERRESTRES Pàg.

BILBIOGRAFIA ASSOCIADA Pàg.

ODS 6: AIGUA NETA I SANEJAMENT

AIGUA

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

La fita principal de l'ODS 6 és garantir la disponibilitat i la gestió sostenible de l'aigua, sanejament de l'aigua per a tothom i protegir i recuperar els ecosistemes aquàtics o relacionats amb l'aigua.

Andorra té 1.276 km de rius i torrents cartografiats i un recurs hídic estimat de 283 hm³ anuals, a més de gran varietat d'ecosistemes, com les molles i els boscos, amb una gran valor ecològic gràcies a la gran biodiversitat que podem trobar-hi i que hem de cuidar per que no desaparegui. Si vols saber més sobre l'ODS 6, clic [aquí](#).

A continuació trobareu els recursos relacionats amb l'ODS 6 i l'aigua per poder aprendre sobre el sanejament de l'aigua a Andorra, pràctiques de consum responsable de l'aigua o com funciona el cicle de l'aigua.

MARÇ 2020

DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Setmana de l'aigua (AS)

- Dia Mundial de la Vida Silvestre (03)
- Dia Internacional de l'aigua (22)
- Dia Internacional de la Meteorologia (23)
- Dia Mundial del clima i d'adaptació al Canvi Climàtic (26)
- Hora del planeta (28)

ODS 6: AIGUA NETA I SANEJAMENT

AIGUA

DE LA MUNTANYA FINS AL RIU, ELS CAMINS DE L'AIGUA

1,5h

AIGUA

- Espai:** Riu d'Urina i Estació Depuradora d'Aigües Residuals de Canillo
- Edat:** 2n i 3r cicle de primera ensenyança (de 8 a 12 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Llibret d'activitats
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

2 recorreguts que consisteixen en observar i treballar aspectes relacionats amb l'aigua en el seu estat natural com el riu d'Urina i amb l'aigua residual provinent de l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals de Canillo.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

*Requereix transport

DE LA MUNTANYA FINS AL RIU, ELS CAMINS DE L'AIGUA

1h

AIGUA

- Espai:** Dintre de l'aula
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança (de 8 a 10 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Fitxa educativa per a l'alumnat
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Aquest taller dona a conèixer el procés de potabilització de l'aigua, diferenciant els tractaments físic i químic i consciència sobre l'ús responsable per afavorir-ne la depuració.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 6: AIGUA NETA I SANEJAMENT

AIGUA

TRISTAINA I LA FÀBRICA DE L'AIGUA

1h

AIGUA

- Espai:** Dintre de l'aula
- Edat:** Maternal i 1r cicle de primera ensenyança (de 3 a 8 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

L'aigua és un recurs escàs i alhora indispensable per a la vida. Es coneixen unes 6.000 formes de dir "aigua" en tots els idiomes del planeta. A partir d'aquesta paraula s'inicia una lectura animada que té per objectiu donar a conèixer de manera amena i participativa el cicle natural de l'aigua, així com conscienciar i sensibilitzar els nens i nenes en el bon ús de l'aigua.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

VISITES GUIADES Estacions
Depuradores d'Aigües Residuals

1h

AIGUA

- Espai:** E.D.A.R.: Sant Julià de Lòria, Canillo o Anyós
- Edat:** 3r cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 10 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Dossier educatiu
- Conductor:** Equip tècnic de l'EDAR i tècnic educatiu del CAS

Descripció:

Visita guiada a l'estació depuradora d'aigües residuals que consisteix en una explicació del procés mitjançant un suport audiovisual i el posterior recorregut per les instal·lacions. Possibilitat de fer visita a l'aula pedagògica de l'estació de Canillo (alumnes de 10 a 14 anys).

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

*Requereix transport

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 6: AIGUA NETA I SANEJAMENT

AIGUA

MULLA'T

2h

AIGUA

- Espai:** Dintre de l'aula
- Edat:** 1r cicle de primera ensenyança (de 6 a 8 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Tot l'any
- Suport:**
- Conductor:** Equip d'educació extern

Descripció:

L'activitat que es proposa està relacionada amb l'estalvi i la importància de l'aigua. Aquestes històries volen transmetre als infants que l'aigua és un recurs universal, però escàs i limitat, i que és responsabilitat de tots vetllar per la seva salut i conservació.

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

* Consultar pressupost

GIMCANA: UN MÓN D'AIGUA

1h

AIGUA

- Espai:** Pati
- Edat:** Primera ensenyança
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Tot l'any
- Suport:**
- Conductor:** Educador de la Moixera

Descripció:

A través de les diferents proves de la gimcana, intentarem transmetre els coneixements i els valors necessaris per canviar actituds i el compromís dels infants envers el medi ambient i la sostenibilitat.

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

* Consultar pressupost

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 6: AIGUA NETA I SANEJAMENT

AIGUA

CAMÍ HIDROELÈCTRIC D'ENGOLASTERS
Instal·lacions de captació d'aigua

1,5h

EDUCATIVA, HISTÒRICA, DIDÀCTICA

- Espai:** Dintre de l'aula
- Edat:** Primària i secundària
- N. Alumnes:** 50 (en dos grups)
- Periodicitat:** Segons la temporada
- Suport:**
- Conductor:** Guia

Descripció:

El Camí Hidroelèctric d'Engolasters és una visita complementària a l'MW Museu de l'Electricitat, on es mostren les instal·lacions de captació d'aigua situades al voltant de l'estany d'Engolasters. Els visitants podran descobrir la casa dels empleats i el funicular que feia el trajecte entre la central i l'estany, caminar per sobre dels canals d'aigua i fins i tot entrar a la galeria tècnica de la presa de l'estany.

Contacte:

Tel. +376 739 111
fedacultura@fedacultura.ad
www.fedacultura.ad
Av. de la Barta, s/n AD 200 Encamp

*Requereix transport - Cal reservar amb antelació

ESPAI DE NEU I ALLAUS
Cursos de formació

1 setm

NEU, ALLAUS

- Espai:** Instal·lacions de l'EFPEM (Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya d'Andorra) i Estació d'Esquí d'Ordino-Arcalis (Vallnord)
Sessions teòriques i pràctiques a l'aula i al camp
- Edat:** A partir de 16 anys
- N. Alumnes:** 20
- Periodicitat:** Anual
- Suport:** www.edna.ad
- Conductor:** CENMA-IEA, Bombers d'Andorra, EFPEM, Govern d'Andorra

Descripció:

Adquisició de coneixements diversos relacionats amb les allaus de neu amb l'objectiu de millorar la nostra seguretat quan circulem per la muntanya hivernal.

Contacte:

Aina Margalef.
Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
amargalef.cenma@iea.ad

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 7: ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ENERGIA

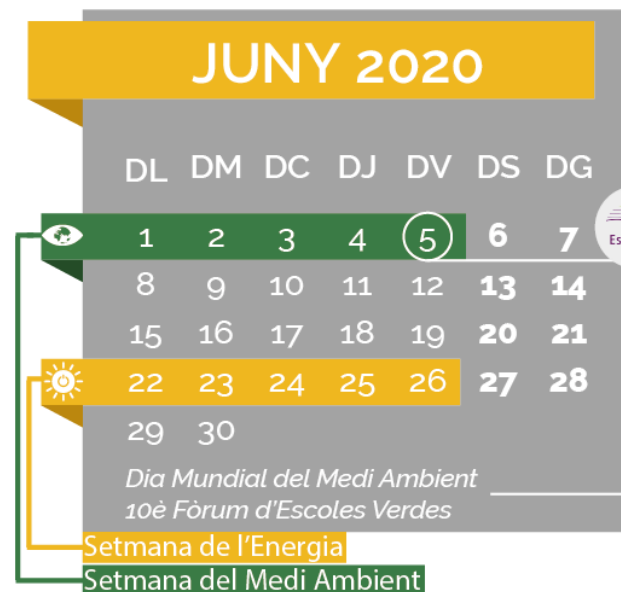
7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

Amb l'ODS 7 es pretén assegurar l'accés a energies assequibles, fiables, sostenibles i modernes per a totes les persones.

L'energia és fonamental per pràcticament tots els grans desafiaments i oportunitats que fa front el món actual i l'accés universal per tothom és essencial per avançar cap a comunitats més modernes. Aquesta energia ha de ser renovable i neta perquè aquest consum mundial tingui el menor impacte possible sobre el medi ambient. Si vols saber més sobre l'ODS 7 clica [aquí](#).

En aquest apartat de la Guia trobareu els recursos que Andorra Sostenible ofereix amb la col·laboració de FEDA. Aquests recursos, en línia amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 7, serviran per poder treballar diferents temàtiques com: el consum d'energia sostenible, la producció d'energia o les energies renovables de la mà dels millors experts d'Andorra.

ODS 7: ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ENERGIA

LA CASA DELS ENGINYS

2h

- Espai:** Dintre de l'aula
- Edat:** De 10 a 15 anys (adaptable als diferents nivells curriculars)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Maqueta de la casa i fitxa de l'alumnat
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Taller educatiu polivalent sobre energies renovables, eficiència energètica, canvi climàtic i construcció sostenible. El taller es basa en una maqueta d'una casa en la qual s'hi inclouen elements demostratius com ara: plaques solars fotovoltaïques i tèrmiques, vidres i parets de diferent capacitat d'aïllament, hivernacle, aerogenerador, etc.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

NO PERDIS ENERGIA!

1h

- Espai:** Dintre de l'aula
- Edat:** 3r cicle de primera ensenyança i 1er cicle de segona ensenyança (de 10 a 14 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Maqueta de la casa i fitxa de l'alumnat
- Conductor:** Tècnics educatius d'AS o Mestre del centre educatiu

Descripció:

Taller que dona a conèixer les problemàtiques ambientals associades a la producció i el consum d'energia.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

ODS 7: ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ENERGIA

MW MUSEU DE L'ELECTRICITAT

2h

ENERGIA I HISTÒRIA D'ANDORRA

Espai:	Interior
Edat:	Primària/secundària
N. Alumnes:	50 (en dos grups)
Periodicitat:	Horari escolar
Suport:	Triptic, quaderns didàctics i presentació
Conductor:	Guia

Descripció:

L'MW Museu de l'Electricitat ofereix un gran ventall de continguts que es poden adaptar a les necessitats de cada visitant. N'hi ha d'educatius que cobreixen els cicles de primària i secundària, d'històrics que tracten el conjunt d'esdeveniments relacionats amb l'electricitat a Andorra des del 1909 fins a l'actualitat i tot un seguit d'experiments didàctics, tant per als més joves com per als que no ho són tant.

Contacte:

Tel. +376 739 111
 fedacultura@fedacultura.ad
 www.fedacultura.ad
 Av. de la Barta, s/n
 AD 200 Encamp

L'ELECTRICITAT I ELS SEUS SISTEMES de producció, transport i distribució.

1h

L'ELECTRICITAT I EL SEU MON

Espai:	Aula de l'escola (També es pot realitzar al museu de FEDA)
Edat:	Batxillerat i formacions professionals
N. Alumnes:	Grup classe
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	PowerPoint
Conductor:	Tècnics FEDA

Descripció:

Conèixer els diferents elements de l'electricitat compresos els camps elèctrics i els magnètics necessaris per a la seva producció, i distribució. També es parla dels factors atmosfèrics

Contacte:

Tel. +376 739 173
 jllarmengol@fedacultura.ad
 www.fedacultura.ad
 Av. de la Barta, s/n
 AD 200 Encamp

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 7: ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ENERGIA

ENERGIES RENOVABLES. PRODUCCIÓ ELÈCTRICA

1h

LA PRODUCCIÓ ELÈCTRICA

Espai: Aula de l'escola
(També és pot realitzar al museu de FEDA)

Edat: Secundària

N. Alumnes: Grup Classe

Periodicitat: Horari escolar -En preferència el segon trimestre pels matins

Suport: PowerPoint

Conductor: Tècnics FEDA

Descripció:

Coneixement dels diferents tipus de centrals. d'energia elèctrica i les seves implicacions amb l'entorn.
Funcionament d'una central elèctrica

Contacte:

Tel. +376 739 173
jllarmengol@fedacultura.ad
www.fedacultura.ad
Av. de la Barta, s/n
AD 200 Encamp

EN PAU PAMPALLUGA. Els riscos elèctrics i els consells de bon ús de l'energia elèctrica.

1h

RISCOS ELÈCTRICA A CASA I ESTALVI ENERGÈTIC

Espai: Aula de l'escola

Edat: 5è-6è de primària

N. Alumnes: Grup classe

Periodicitat: Curs escolar - En preferència el segon trimestre pels matins

Suport: PowerPoint i material propi (bombetes, cables etc.)

Conductor: Tècnics FEDA

Descripció:

Els alumnes actuals estan tan avesats a l'electricitat que no donen importància als seus riscos ni es té en compte el consum inapropiat. Es vol conscienciar als alumnes de la necessitat de l'electricitat i dels seus perills, i potenciar també l'estalvi energètic.

Contacte:

Tel. +376 739 173
jllarmengol@fedacultura.ad
www.fedacultura.ad
Av. de la Barta, s/n
AD 200 Encamp

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 7: ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ENERGIA

MÒDUL ENERGÈTIC

1h

TECNOLOGIA, ENERGIA, REHABILITACIÓ ENERGÈTICA

- Espai:** Exterior
- Edat:** Primària/secundària
- N. Alumnes:** Màxim 20 per grup
- Periodicitat:** Diària, setmanal o mensual
- Suport:**
- Conductor:** Guia

Descripció:

Conscienciar sobre la importància de l'ús racional de l'energia. La potenciació en l'ús de les energies renovables i la necessitat de rehabilitar energèticament els edificis existents, com ara les escoles. Explicació de com obtenim l'energia i el seu impacte sobre el medi, i com consumir menys energia

Contacte:

Tel. +376 739 111
 fedacultura@fedacultura.ad
 www.fedacultura.ad
 Av. de la Barta, s/n.
 AD 200 Encamp

1h

MOBILITAT ELÈCTRICA, SOSTENIBILITAT

ELÈCTRICS!
Taller sobre mobilitat sostenible

- Espai:** Interior, exterior
- Edat:** 2n cicle d'ESO/ 4ème
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** El primer trimestre escolar
- Suport:** Qüestionari, presentació PowerPoint, tallers
- Conductor:** Tècnics FEDA

Descripció:

L'objectiu del taller és aproximar els adolescents a les noves formes de mobilitat sostenible, bàsicament l'elèctrica, i sensibilitzar-los sobre la necessitat del seu ús. L'enfocament del taller proposa activitats pràctiques, reals i significatives en les quals l'alumne és el protagonista de l'aprenentatge.

Contacte:

Àrea d'Activitats Culturals i Educatives
 Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior
 Tel. +376 743 300
 activitats.culturals@govern.ad

*Requereix transport – Cal reservar amb antelació

NOU

7
ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE6
AIGUA NETA I SANEJAMENT11
CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES12
CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES13
ACCIÓ CLIMÀTICA15
VIDA TERRESTRE

ODS 11 i ODS12

MOBILITAT, SOROLL I RESIDUS

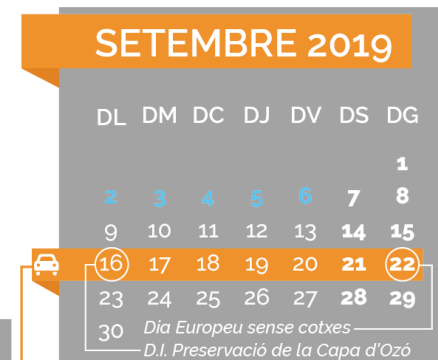

Conèixer com funciona la gestió de residus a Andorra, que podem fer per ser consumidors més sostenibles o a reduir el nostre impacte sobre el medi ambient.

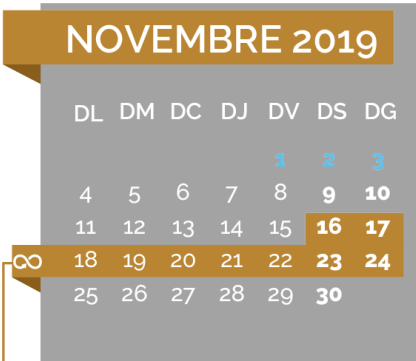
Aquesta part de la Guia l'hem dedicada a, l'ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles i l'ODS 12: Producció i consum responsable, perquè creiem que els centres educatius, amb tots els seus participants, són una part molt important d'aquesta comunitat i entre tots hem de prendre responsabilitat i actuar cap a una societat més neta i sostenible. L'objectiu de l'ODS 11 és aconseguir ciutats i assentaments humans en general inclusivament, segurs, resilents i sostenibles i entre d'altres fites s'inclou reduir l'impacte ambiental negatiu que tenim les persones amb especial atenció a la qualitat de l'aire i la gestió de residus. Amb l'ODS 12, en línia amb l'anterior, es pretenen garantir modalitats de consum i producció sostenibles per reduir l'impacte ambiental i no esgotar recursos naturals.

Si vols saber més sobre l'ODS 11, clic [aquí](#).

Si vols saber més sobre l'ODS 12, clic [aquí](#).

Setmana Europea de la mobilitat

Setmana Europea de prevenció de residus

— D.I. de la Sensibilització envers el Soroll

Setmana del soroll (AS)

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

CONSUM RESPONSABLE

L'ENTREPÀ ENROTLLAT

1h

RESIDUS

- Espai:** A l'aula
- Edat:** 1r i 2n cicle de primera ensenyança (de 6 a 10)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Taller que té com a objectiu reflexionar sobre els embolcalls dels aliments i begudes que es porten a l'escola, el consum de productes d'un sol ús, i fomentar hàbits de consum per a la reducció de residus.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

QUAN LA BOSSA VA FER UN PET

1h

RESIDUS

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Maternal i 1r cicle de primera ensenyança (de 3 a 8 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Pòster per a l'aula
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Conte teatral que tracta sobre com participar en la recollida selectiva.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

CONSUM RESPONSABLE

VISITA A LES DEIXALLERIES

1h

RESIDUS

Espai: Deixalleries: Escaldes-Engordany, Massana i Ordino, Sant Julià o Encamp i Canillo

Edat: 2n i 3r cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)

N. Alumnes: Grup de classe

Periodicitat: Curs escolar

Suport: Dossier educatiu

Conductor: Tècnic encarregat de la gestió de la deixalleria i tècnic educatiu d'Andorra Sostenible

Descripció:

Visita guiada a la deixalleria que consisteix en una introducció, un recorregut per la instal·lació i una cloenda amb preguntes i conclusions.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

EL JOC DE LES DEIXALLES

1h

RESIDUS

Espai: A l'aula

Edat: Maternal i 1r cicle de primera ensenyança (de 3 a 8 anys)

N. Alumnes: Grup classe

Periodicitat: Curs escolar

Suport: En préstec

Conductor:**Descripció:**

Material didàctic que es presta per treballar de forma lúdica els aspectes relacionats amb els residus i la recollida selectiva.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

CONSUM RESPONSABLE

JOC DE L'OCA DELS RESIDUS

1h

RESIDUS

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Tots els nivells
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** En préstec (Català, francès i anglès)
- Conductor:**

Descripció:

Amb la mateixa dinàmica del joc de l'oca, en aquesta ocasió els participants passaran per un seguit de caselles que els incitaran a prendre hàbits més sostenibles tot prevenint la generació de residus. El material inclou 5 taulells i 5 daus per organitzar els grups.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

RECICLA-ART

2h

RESIDUS

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Maternal i Primera ensenyança
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Educadors de la Moixera

Descripció:

Tallers de reciclatge creatiu.
Reutilització de deixalles per obtenir noves creacions plàstiques.

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

* Consultar pressupost

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

CONSUM RESPONSABLE

EL TEU PAPER ÉS IMPORTANT

2h

RESIDUS

Espai:	A l'aula
Edat:	Primera ensenyança
N. Alumnes:	Grup de classe
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	
Conductor:	Educadors de la Moixera

Descripció:

L'activitat central és un taller de fabricació de paper, però inicialment es fa una xerrada sobre diferents aspectes que cal tenir en compte sobre el paper: fabricació, què podem fer per reduir-ne l'ús, etc.

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

* Consultar pressupost

EL SOMNI DE LA TERRA

45min

RESIDUS

Espai:	A l'aula
Edat:	Educació maternal (de 3 a 5 anys)
N. Alumnes:	Grup classe
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	Fitxes per l'alumne
Conductor:	Educadors de la Moixera

Descripció:

A través d'un conte, els alumnes aprendran que és molt important reciclar i utilitzar els contenidors de reciclatge..

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

* Consultar pressupost

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

CONSUM RESPONSABLE

REDUÏM

RESIDUS

Espai:	A l'aula
Edat:	Primària
N. Alumnes:	Grup de classe
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	
Conductor:	Educadors de la Moixera

Descripció:

A través de l'activitat proposada analitzarem les deixalles que generem a l'hora d'esmorzar i com podem reduir i millorar els nostres hàbits.

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

2h

* Consultar pressupost

JOC DEL RECICLATGE

RESIDUS

Espai:	Pati
Edat:	Primera ensenyança
N. Alumnes:	Grup classe
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	
Conductor:	Educador de la Moixera

Descripció:

A través de les diferents proves de la gimcana, intentarem transmetre els coneixements i els valors necessaris per canviar actituds i fomentar el compromís dels infants envers el medi ambient i la sostenibilitat..

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

1h

* Consultar pressupost

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

CONSUM RESPONSABLE

GUIA DIDÀCTICA PER A LA SOSTENIBILITAT

RESIDUS

Espai:

Edat: Totes les edats

N. Alumnes:

Periodicitat:

Suport: En préstec (català)

Conductor:

Descripció:
Guia de bones pràctiques ambientals

Contacte:
APAPMA
Av. d'Enclar,118
AD500 Santa Coloma
Tel. 724 724
apapma@andorra.ad
www.apapma.org

EL SR. SOROLL I EL SR. SO

SOROLL

1h

Espai: A l'aula

Edat: Maternal i 1r cicle de primera ensenyança (de 3 a 8 anys)

N. Alumnes: Grup classe

Periodicitat: Curs escolar

Conductor: Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:
Taller mitjançant el qual els alumnes aprendran a distingir entre soroll i so utilitzant diferents instruments, materials i recursos audiovisuals a partir de les següents dinàmiques participatives:

- Endeвина què està sonant!
- El Sr. Soroll i el Sr. So
- Soroll o so?

Es posa èmfasi en els efectes del soroll en la convivència i la qualitat de vida de les persones i en les mesures de prevenció i reducció dels nivells acústics.

Contacte:
Andorra Sostenible
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 11: CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

CONSUM RESPONSABLE

EL SOROLL QUE ENS ENVOLTA

2h

SOROLL

- Espai:** A l'aula i en diferents espais de l'escola
- Edat:** 2n i 3r cicles de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Taller que té per objectiu explicar a l'alumnat què és el so, quins paisatges sonors hi ha a la ciutat, què és el soroll i com es mesura, com es pot fer un mapa sònic de l'escola, etc. mitjançant tres dinàmiques participatives:

- Paisatges sonors
- El sonòmetre
- El soroll a l'escola

Es posa èmfasi en els efectes del soroll en la convivència i la qualitat de vida de les persones i en les mesures de prevenció i reducció dels nivells acústics.

Contacte:

Andorra Sostenible
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

*Consultar pressupost

SEMÀFOR ACÚSTIC

1h

SOROLL

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Totes les edats
- N. Alumnes:**
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** En préstec
- Conductor:**

Descripció:

El semàfor acústic és una forma creativa de controlar els nivells acústics d'un espai. Visualment podrem percebre els nivells de soroll als quals arribem i així podrem prendre consciència d'aquest problema.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

*Consultar pressupost

ODS 12: PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLE

CONSUM RESPONSABLE

EN MÍNIMUS, EL CONSUMIDOR RESPONSABLE

1h

RESIDUS

- Espai:** A l'aula
- Edat:** 2n i 3r cicle de primera ensenyança (de 8 a 12 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

En Minimus és un personatge que explica diferents accions que poden ajudar a minimitzar els residus.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

MENYS ÉS MÉS

RESIDUS

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Primera ensenyança i 1r cicle de segona ensenyança (de 6 a 14 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Caixa amb fitxes pedagògiques
- Conductor:** En préstec

Descripció:

Material didàctic en forma de fitxes per a l'alumnat i el professorat per treballar la minimització de residus domèstics.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

ODS 12: PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLE

CONSUM RESPONSABLE

JOC DE ROL MINIMITZA.

RESIDUS

Espai:	A l'aula
Edat:	Segona ensenyança (de 12 a 16 anys)
N. Alumnes:	Grup de classe
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	Dossier
Conductor:	En préstec

Descripció:

Es realitza un debat escolar amb relació a la problemàtica dels residus. Els alumnes assumeixen el rol de diferents agents implicats en la seva gestió.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

JOC INTERACTIU
"LA COMPRA EN JOC"

RESIDUS

Espai:	A l'aula d'informàtica
Edat:	Segona ensenyança (de 12 a 16 anys)
N. Alumnes:	Grup classe
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	Joc interactiu
Conductor:	

Descripció:

Joc interactiu en el qual els alumnes hauran de realitzar una compra virtual de productes de diferent tipologia: alimentació, roba i tecnologia. Durant la compra s'analitzarà el cicle de vida dels productes triats per tal de fomentar la reflexió sobre el seu cost econòmic vers l'ambiental.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

ODS 12: PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLE

CONSUM RESPONSABLE

**TALLER TOVALLONS EN ROBA
RECICLADA PER NENS**

2h

RECICLATGE I SOSTENIBILITAT

Espai: Escoles (Aula) o Lamàdelamar**Edat:** A partir de 7 anys**N. Alumnes:** Grup de classe**Periodicitat:** Curs escolar**Suport:****Conductor:** Mar García i Marissa McDonald**Descripció:**

Confeccionar un tovalló per anar a l'escola o casa amb roba reciclada i després personalitzar-lo

Contacte:

emanemandorra@gmail .com o 376.86.10.80

CTRASA subvenciona el transport fins a les instal·lacions

ODS 13: ACCIÓ CLIMÀTICA

ATMOSFERA I CANVI CLIMÀTIC

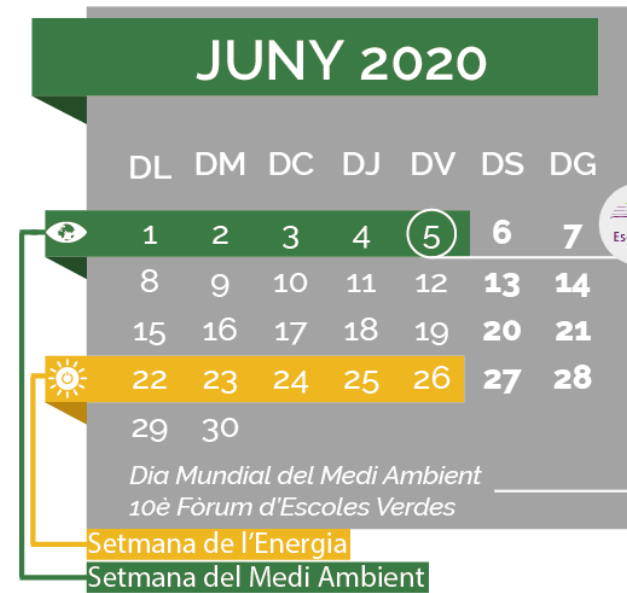
13 ACCIÓ CLIMÀTICA

El canvi climàtic és un problema que afecta a tot el planeta i amb l'ODS 13 s'estableixen uns objectius per combatre'l i millorar la qualitat de l'aire de l'atmosfera i evitar els greus efectes que té l'escalfament global.

Des del 2011 Andorra és un estat part del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic. Afegint-se a aquest conveni Andorra confirma la presa de consciència sobre l'escalfament global accelerat de les últimes dècades que afecta al planeta. Si vols saber més sobre l'ODS 13, clic [aquí](#).

El recursos que s'ofereixen dins de l'ODS 13 serviran per poder comprendre millor conceptes com l'efecte hivernacle, l'escalfament global, la contaminació atmosfèrica i/o acústica, entre d'altres.

ODS 13: ACCIÓ CLIMÀTICA

ATMOSFERA I CANVI CLIMÀTIC

FRED I CALENT. EL PERQUÈS DEL CANVI CLIMÀTIC

1,5h

ATMOSFERA

Espai: Espai tipus laboratori o aula amb punt d'aigua i llum

Edat: 3r cicle de primera ensenyança i 1r cicle de segona ensenyança (de 10 a 14 anys)

N. Alumnes: Grup de classe

Periodicitat: Curs escolar

Suport: Fitxes i dossier per al professorat

Conductor: Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció: Tallers amb l'objectiu de conèixer què és el canvi climàtic, experimentar alguns efectes físics associats i reflexionar sobre la responsabilitat individual que hi tenim nosaltres.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

VISITES GUIADES A LES ESTACIONS DE CONTROL DE LA QUALITAT ATMOSFÈRICA

1h

RESIDUS

Espai: Estació fixa de control de la qualitat atmosfèrica d'Escaldes-Engordany i estacions mòbils

Edat: Segona ensenyança (de 12 a 16 anys)

N. Alumnes: Grup classe

Periodicitat: Curs escolar

Suport: Dossier educatiu

Conductor: Tècnic de medi ambient i tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció: Visita a les estacions de control atmosfèric per identificar les principals dades indicadores de la qualitat de l'aire que es controlen des d'aquestes instal·lacions.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

*Requereix transport

ODS 13: ACCIÓ CLIMÀTICA

ATMOSFERA I CANVI CLIMÀTIC

EL JOC DE L'OZZY OZONE

ATMOSFERA-OZÓ

- Espai:** Espai ampli del centre educatiu
- Edat:**
- N. Alumnes:** Grups de 6 jugadors
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Taulell gegant del joc i normes d'ús.
- Conductor:** En préstec

Descripció:

Joc gegant que dona consells pràctics per gaudir del sol sense ser danyats pels rajos U.V. nocius i participar en la preservació de la capa d'ozó de la Terra..

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

PACK EDUCATIU ACCIÓOZÓ

RESIDUS

- Espai:**
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:**
- Periodicitat:**
- Suport:** Llibre, fitxes i CD-ROM
- Conductor:** Anglès, castellà i francès

Descripció:

Aquest material, diferenciat entre primera i segona ensenyança, presenta un seguit d'activitats que introdueixen els problemes de contaminació atmosfèrica relacionats amb la capa d'ozó a través del personatge de l'Ozzy Ozone.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

ODS 13: ACCIÓ CLIMÀTICA

ATMOSFERA I CANVI CLIMÀTIC

QUANT CO2 EMETS DURANT UN ANY?

ATMOSFERA

1h

- Espai:** Aula d'informàtica
- Edat:** 3r cicle de primera ensenyança, segona ensenyança i batxillerat (de 10 a 18 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Docent del centre educatiu

Descripció:

A través d'un qüestionari digital, s'identifiquen tots els hàbits quotidians generadors d'emissions de CO2 a l'atmosfera. L'objectiu de l'activitat és que l'alumnat descobreixi que és una part implicada en el procés del canvi climàtic.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

JOC DE LA PETJADA ECOLÒGICA

RESIDUS

1h

- Espai:** Pati
- Edat:** Primera ensenyança (de 6 a 12 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Educador de la Moixera

Descripció:

A través de les diferents proves del joc, intentarem transmetre els coneixements i els valors necessaris per canviar actituds i fomentar el compromís dels infants envers el medi ambient i la sostenibilitat.

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

* Consultar pressupost

ODS 13: ACCIÓ CLIMÀTICA

ATMOSFERA I CANVI CLIMÀTIC

ABANS NEVAVA MÉS? CLIMATOLOGIA D'ANDORRA I CANVI CLIMÀTIC

1h

ATMOSFERA

Espai:	Aula
Edat:	Batxillerat / Formació Professional
N. Alumnes:	25/30
Periodicitat:	Curs escolar
Support:	Fitxa d'activitat
Conductor:	Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA).

Descripció:

Veurem les característiques del clima d'Andorra a partir de diferents dades i eines virtuals. Analitzarem què ha passat en les últimes dècades per veure si ens afecta o no el canvi climàtic causat per l'home, i intentarem projectar com serà el clima d'aquí a uns anys.

Contacte:

Àrea d'Activitats Culturals i Educatives
Telèfon: 743 314
activitats.culturals@govern.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

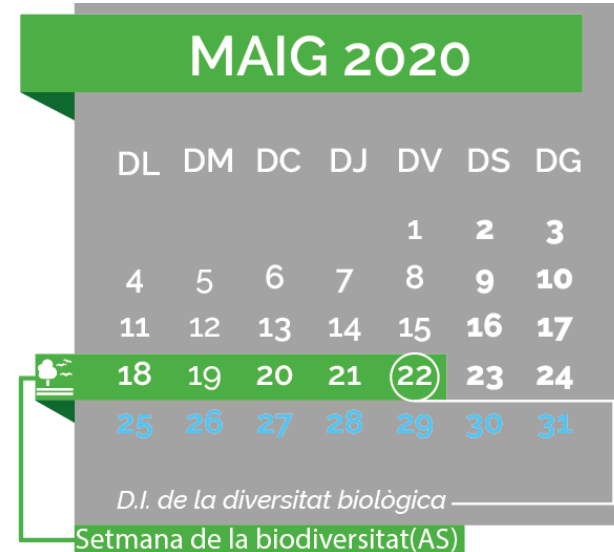

Amb l'ODS 15 es defineixen unes pautes per protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes, combatre la desertificació i aturar i revertir la degradació del sòl i aturar la pèrdua de biodiversitat

Arreu del món s'estan extingint infinitat d'espècies. Aquesta pèrdua de diversitat biològica està produint a un ritme molt accelerat, durant els últims 25 anys el risc d'extinció d'espècies a augmentat un 10% i si no actuem continuarà empitjorant podent produint una de les majors extincions d'espècies del planeta, extinció causada per l'acció dels humans.

A Andorra es va aprovar l'octubre de 2016 la Estratègia Nacional de la Biodiversitat d'Andorra (ENBA). Un document que mitjançant 5 objectius diferents pretén millorar el coneixement i la gestió de la diversitat biològica durant els pròxims anys. Si vols saber més sobre l'ODS 15, clic [aquí](#).

A continuació trobaran recursos de diferent tipus, tots englobats dins de l'ODS 15. El recursos ajudaran a conèixer millor i valorar la fauna i flora d'Andorra, els seus paisatges i ecosistemes, quins profits traiem d'aquesta biodiversitat o la problemàtica de la pèrdua de diversitat biològica.

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

CONNECTA'T AMB LA BIODIVERSITAT

2h

BIODIVERSITAT

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Alumnes de 2n i 3r cicle de primera ensenyança (de 8 a 12 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Activitat on es treballen conceptes com la descoberta i classificació dels éssers vius en grups taxonòmics (fauna vertebrada —mamífers, peixos, amfibis, rèptils— i invertebrada, vegetals —plantes superiors i molses—, fongs i líquens), la distinció entre espècies autòctones i al·lòctones, el concepte d'hàbitat natural i les relacions entre éssers vius dintre d'aquests hàbitats (la piràmide tròfica)

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

ENREDA'T AMB LA BIODIVERSITAT

1h

RESIDUS

- Espai:** Interior/ exterior
- Edat:** A partir dels 5 anys
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Dossier educatiu
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Material didàctic en format de joc gegant per treballar de forma lúdica la descoberta de la biodiversitat dels principals espais naturals d'Andorra.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad
andorrasostenible@andorra.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

LA PINEA SE'N VA D'EXCURSIÓ

1h

RESIDUS

- Espai:** A l'aula
- Edat:** 1r cicle de primera ensenyança (de 6 a 8 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Aquesta activitat en format de conte vol sensibilitzar els alumnes sobre quines són les conseqüències positives i negatives que tenen en la conservació de les nostres muntanyes determinades accions que fem quan anem d'excursió amb l'escola o la família, principalment l'abocament de residus al medi natural. D'altra banda, també proposa alternatives per no produir aquests residus, especialment idees i consells per fer una motxilla amb productes més sostenibles, com ara envasos reutilitzables, carmanyoles, portaentrepanes...

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad - andorrasostenible@andorra.ad

1h

PAISATGE

LA PINEA BUSCA CASA

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Maternal i 1r cicle de primera ensenyança (de 3 a 8 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Durant el relat, la Pinea va descobrir la flora i la fauna del bosc i les seves característiques.
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

A partir de material didàctic (conte i titelles) l'educador/a explica la història d'un petit esquiol, la Pinea, que busca un espai adequat per tenir-hi les seves cries.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad - andorrasostenible@andorra.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

SOM PAISATGE

PAISATGE

1,5h

- Espai:** A l'aula
- Edat:** 2n i 3r cicle de primera ensenyança i 1r cicle de segona ensenyança (de 8 a 14 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Suport audiovisual i fotogràfic
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible
- Descripció:**

El taller és una introducció al concepte, l'observació i l'anàlisi de l'evolució del paisatge mitjançant el joc amb la tècnica de la fotografia diacrònica (entre la dècada dels anys quaranta del s. XX i l'actualitat). Els objectius d'aquesta activitat són descobrir la diversitat de les unitats de paisatge a Andorra, reconèixer els elements que l'integren i els seus valors i prendre consciència dels canvis recents en els paisatges en relació amb les activitats humanes que hi tenen lloc.

Contacte:
Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad - andorrasostenible@andorra.ad

ESTADES DE NATURA UN DOS TRES

BIODIVERSITAT

- Espai:** Alberg o altres
- Edat:** A partir dels 5 anys
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Convivències d'un dia, dos dies o tres dies
- Conductor:** Educadors de la Moixera

Descripció:
Amb aquestes jornades pretenem acostar als infants el nostre entorn natural i cultural. Les activitats estan programades a l'entorn d'un nucli temàtic i s'adapten a les diferents franges d'edat.

Contacte:
La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

*Consultar pressupost

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

EL LLOP NO ÉS TANT DOLENT COM EL PINTEN...

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Biblioteca, sala d'actes
- Edat:** Primera ensenyança (a partir de 5 anys)
- N. Alumnes:**
- Periodicitat:** Tot l'any
- Suport:**
- Conductor:** Educadors de la Moixera

Descripció:

A través de diferents contes clàssics, els nens coneixeran el llop i el seu hàbitat. Un espectacle de petit format que juga amb elements efectistes i visuals per als més petits. Mitjançant l'expressió corporal, la veu i alguns objectes que apareixen al llarg de l'espectacle, els infants seguiran una nova interpretació dels contes i entendran que el llop no és tan dolent com el pinten... Un espectacle d'uns 30 min de durada creat i pensat per ser representat en biblioteques i espais petits.

Contacte:

La Moixera, educació ambiental
Tel. 335 468
lamoixera@gmail.com

*Consultar pressupost

CURS SOBRE ELS BOLETS

DIVERSITAT DE FONGS I BOLETS D'ANDORRA

- Espai:** Per determinar
- Edat:**
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Anual, cada tardor
- Suport:** www.cenma.ad
- Conductor:** CENMA-IEA, Universitat Autònoma de Barcelona, Societat Catalana de Micologia

Descripció:

Introducció a la diversitat fúngica i de bolets que es pot trobar a Andorra. Aprenentatge per poder identificar les principals espècies i conèixer-ne les característiques.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans cenma@iea.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

**ROQUES AL CARRER.
MUSEU OBERT DE GEOLOGIA**

3h

GEOLOGIA

- Espai:** Parc Central (Andorra la Vella) i entorn urbà proper. Recorregut lliure amb el suport d'una guia impresa i de panells explicatius
- Edat:** A partir de segona ensenyança
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Tot l'any
- Suport:** Guia impresa, panells explicatius i pàgina web www.roquesalcarrer.ad
- Conductor:** Comú d'Andorra la Vella i CENMA

Descripció:

Sense haver-nos de desplaçar a la muntanya, aquest museu ens permet conèixer i accedir a la varietat de roques d'Andorra (Jardí de Roques, Parc Central). A més, proposa dos itineraris pels carrers d'Andorra la Vella: un de geològic per identificar l'ús de les roques en façanes, i l'altre sobre l'arquitectura del granit que mostra les característiques d'aquest corrent arquitectònic a Andorra.

Contacte:

<http://www.turismeandorralavella.com/cultura>
Tel. 750 100

**ANDORRA SOTA EL GEL: L'EMPREMTA DE
LES GLACERES QUATERNÀRIES**

1h

GEOLOGIA I PAISATGE

- Espai:** A l'aula
- Edat:** Batxillerat i formació professional
- N. Alumnes:** 25-30
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Fitxa d'activitat
- Conductor:** Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra. Institut d'Estudis Andorrans, www.iea.ad

Descripció:

Andorra té el relleu que té gràcies al modelatge que en van fer les glaceres quaternàries. Interpretarem l'origen de les formes del relleu andorrà i analitzarem els conceptes de canvi climàtic i relleu des d'una escala de temps geològica.

Contacte:

Àrea d'Activitats Culturals i Educatives
Tel. + 376 743 314
activitats.culturals@govern.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

ANDORRA, UN PAÍS PETIT I RIC: LA BIODIVERSITAT

1h

BIODIVERSITAT

Espai:	A l'aula
Edat:	Batxillerat i formació professional
N. Alumnes:	25-30
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	Fitxa d'activitat
Conductor:	Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra. Institut d'Estudis Andorrans, www.iea.ad

Descripció:

Aquesta activitat té per objectiu que els alumnes valorin la diversitat biològica d'Andorra i del món. Per això se'ls ensenyarà la distribució desigual que presenta la biodiversitat, la seva importància en els ecosistemes i els principals factors que l'amenacen.

Contacte:

Àrea d'Activitats Culturals i Educatives
Tel. + 376 743 314
activitats.culturals@govern.ad

ELS BOSCOS: BASE PER A LA VIDA AL PLANETA

1h

BIODIVERSITAT FORESTAL

Espai:	A l'aula
Edat:	Batxillerat i formació professional
N. Alumnes:	25-30
Periodicitat:	Curs escolar
Suport:	Fitxa d'activitat
Conductor:	Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra. Institut d'Estudis Andorrans, www.iea.ad

Descripció:

Els boscos tenen diverses funcions molt importants. Amb aquesta xerrada aprendrem quines són i coneixerem quins tipus de boscos hi ha a Andorra, així com el seu funcionament ecològic. S'analitzaran també dos casos pràctics d'efecte/resposta forestal.

Contacte:

Àrea d'Activitats Culturals i Educatives
Tel. + 376 743 314
activitats.culturals@govern.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

DIVULGACIÓ DEL MEDI I OBSERVACIÓ DE FAUNA SOBRE EL TERRENY

4h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Al medi natural
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:**
- Conductor:** Efectius del Cos de Banders

Descripció:

Aquesta activitat consisteix a acompanyar els escolars al medi natural amb l'objectiu de veure marmotes i altra fauna salvatge.

Contacte:

Despatx del Cos de Banders
Tel. 875 723
Tel. 148
cos_banders@govern.ad

VISITA AL CENTRE DE PISCICULTURA DE LES SALINES

2h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Centre de Piscicultura de les Salines
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició mitjançant panells i material de pesca
- Conductor:** Tècnics educatius d'Andorra Sostenible

Descripció:

Es presenta el funcionament del centre i la gestió i el material de pesca. Es poden realitzar tallers específics.

Contacte:

Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la Creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

EXPOSICIÓ SOBRE ELS BOSCOS VELLS

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Exposició itinerant sota petició
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició descarregable a: www.patrimoninatural.ad
També disposem de l'exposició en format físic. El trasllat i muntatge del material va a càrrec del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Conductor:** Docents del centre educatiu
- Descripció:** Exposició sobre la importància dels boscos vells que hi ha a Andorra, ecològicament i socialment.
- Contacte:** Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

EXPOSICIÓ SOBRE EL MUSSOL PIRINENC

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Exposició itinerant sota petició
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició descarregable a: www.patrimoninatural.ad
També disposem de l'exposició en format físic. El trasllat i muntatge del material va a càrrec del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Conductor:** Docents del centre educatiu
- Descripció:** Exposició sobre una de les espècies d'ocells més característiques d'Andorra.
- Contacte:** Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la Creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

EXPOSICIÓ SOBRE EL TRENICALÒS

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Exposició itinerant sota petició
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició descarregable a: www.patrimoninatural.ad
També disposem de l'exposició en format físic. El trasllat i muntatge del material va a càrrec del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Conductor:** Docents del centre educatiu
- Descripció:** Exposició sobre el trençalòs i les tasques que es duen a terme a Andorra per a la seva conservació.
- Contacte:** Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

EXPOSICIÓ SOBRE EL GALL DE BOSC

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Exposició itinerant sota petició
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició descarregable a: www.patrimoninatural.ad
També disposem de l'exposició en format físic. El trasllat i muntatge del material va a càrrec del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Conductor:** Docents del centre educatiu
- Descripció:** Exposició sobre una de les espècies d'ocells més característiques d'Andorra.
- Contacte:** Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la Creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

EXPOSICIÓ SOBRE LES MOLLERES D'ANDORRA

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Exposició itinerant sota petició
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició descarregable a: www.patrimoninatural.ad
També disposem de l'exposició en format físic. El trasllat i muntatge del material va a càrrec del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Conductor:** Docents del centre educatiu
- Descripció:** Exposició sobre les molleres d'Andorra, en què es mostren les característiques d'aquest paisatge singular.
- Contacte:** Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

EXPOSICIÓ SOBRE ELS AMFIBIS I RÈPTILS D'ANDORRA

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Exposició itinerant sota petició
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició descarregable a: www.patrimoninatural.ad
També disposem de l'exposició en format físic. El trasllat i muntatge del material va a càrrec del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Conductor:** Docents del centre educatiu
- Descripció:** Exposició sobre les espècies d'amfibis i rèptils d'Andorra i el seu hàbitat.
- Contacte:** Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la Creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

EXPOSICIÓ SOBRE LA PERDIU BLANCA A ANDORRA

45min

BIODIVERSITAT

- Espai:** Exposició itinerant sota petició
- Edat:** 2n cicle de primera ensenyança i segona ensenyança (de 8 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició descarregable a: www.patrimoninatural.ad
També disposem de l'exposició en format físic. El trasllat i muntatge del material va a càrrec del Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat.
- Conductor:** Docents del centre educatiu
- Descripció:** Exposició sobre una de les espècies d'ocells més emblemàtiques de l'estatge alpi andorrà.
- Contacte:** Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat
c. Prat de la creu, 62-64
AD500 Andorra la Vella
Tel. 875 700

EL TRENCALÒS (GYPAETUS BARBATUS) I EL PACT ANDORRA

1,5h

BIODIVERSITAT, FAUNA

- Espai:** Aula
- Edat:** Primària i secundària
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Un cop per curs i classe
- Suport:** Power point
- Conductor:** Àngel Bonada (coordinador del PACT Andorra)
- Descripció:** Presentació i xerrada amb imatges i vídeos de gran qualitat
- Contacte:** abonada@taiga.cat

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

PAQUETS EDUCATIUS

NATURA

3h

Espai: Naturlandia. Cota 2.000. Camp de neu de la Rabassa**Edat:** Maternal, primera i segona ensenyança (de 3 a 16 anys)**N. Alumnes:** Grup de classe**Periodicitat:** Curs escolar**Suport:** Aula de natura + audiovisual + espai interactiu**Conductor:** Educadors i monitors del Departament Educatiu de Naturlandia**Descripció:**

Programes d'activitats adaptats segon l'epoca de l'any. Visita al parc d'animals, tallers ambientals, rutes temàtiques de l'entorn de la Rabassa i un gran ventall d'activitats ludicoesportives

Contacte:

Naturlandia
Tel. 741 463 (reserves)
info@naturlandia.ad
reserves@naturlandia.ad

BIODIVERSITAT I PAISATGE

2d

ESTADES DE NATURA, ESPORT I AVENTURA (2 dies +1 nit)

Espai: Alberg Naturlandia. Cota 2.000 i cota 1.600**Edat:** Maternal, primera i segona ensenyança**N. Alumnes:** Grup classe**Periodicitat:** Curs escolar**Suport:** Aula de natura + audiovisual + espais interactius**Conductor:** Educadors i monitors del departament educatiu de Naturlandia**Descripció:**

Proposta destinada als grups escolars que vulguin passar dues jornades d'activitats dirigides de natura i aventura a la cota 2.000 i la cota 1.600, amb una nit de convivència a l'alberg.

Contacte:

Naturlandia/Departament educatiu
Tel. 741 444 i 741 463 (reserves)
info@naturlandia.ad, reserves@naturlandia.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

VISITA GUIADA AL PARC D'ANIMALS I AL CAMÍ DELS ANTICS OFICIS

1d

FAUNA, FLORA I L'HOME DELS PIRINEUS

- Espai:** Cota 2.000 de Naturlandia
- Edat:** Maternal, primera i segona ensenyança
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Aula de natura + audiovisual + espais interactius
- Conductor:** Educadors i monitors del departament educatiu de Naturlandia

Descripció:

Visita guiada al parc d'animals i els boscos de la Rabassa per descobrir i conèixer les espècies més representatives del Pirineu. L'objectiu principal és que els alumnes s'apropin gradualment al coneixement de la natura d'una manera reflexiva, participativa i divertida. Es visitarà la zona d'herbívors, la granja escola, la zona dedicada a l'ós bru i també a l'observatori del llop i el seu hàbitat.

Paral·lelament, es farà un recorregut on podran conèixer els antics oficis relacionats amb la cultura del Pirineu (carboner, llenyater, pastor...), gràcies a deu figures representatives d'aquests oficis.

Contacte:

Naturlandia/Departament Educatiu
Tel. 741 444 i 741 463 (reserves)
info@naturlandia.ad, reserves@naturlandia.ad

*Consultar pressupost

RECORREGUT PEL JARDÍ BOTÀNIC DEL CAMÍ DE LES PARDINES

BIODIVERSITAT

- Espai:** Jardí botànic del camí de les Pardines
- Edat:** Maternal, primera i segona ensenyança (de 3 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Suport:** Exposició i guies
- Conductor:** Equip d'educació extern o docents del centre educatiu

Descripció:

Visita pel jardí botànic, el qual consisteix en un recull de la diversitat vegetal que es pot trobar a Andorra.

Contacte:

Departament d'Higiene i Medi Ambient.
Comú d'Encamp
Pl. dels Arinsols, s/n.
AD200 Encamp
Tel. 873 200
mediambient@encamp.ad

*Requereix transport

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

CARBONERA DEL CONFÓS

1h

- Espai:** Bosc del Confós – Camí de les Pardines
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Curs escolar
- Support:** Exposició
- Conductor:** Docents del centre educatiu

Descripció:

Visita a una maqueta de mida real d'una carbonera del camí de les Pardines. S'estudia l'estructura de la carbonera i uns panells donen informació bàsica sobre aquesta construcció.

Contacte:

Departament d'Higiene i Medi ambient
Comú d'Encamp
Pl. dels Arinsols, s/n. AD200 Encamp
Tel. 873 200
mediambient@encamp.ad

NATURA I PAISATGE. TRADICIONS

ORRI DEL CUBIL

2h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Llac del Cubil
- Edat:** Segona ensenyança (de 12 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Primavera i tardor
- Support:** Tríptic i panell informatiu
- Conductor:** Docents del centre educatiu

Descripció:

45 min amb vehicle 4x4 o 1,5-2 h, caminant
Visita a un orri restaurat per estudiar quines construccions en podien formar part al s. XVIII (cabana del pastor, pleta, munyidora, corralet, etc.).

Contacte:

Departament d'Higiene i Medi Ambient
Comú d'Encamp
Pl. dels Arinsols, s/n AD200 Encamp
Tel. 873 200
mediambient@encamp.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

DESCOBRIM EL PARC NATURAL COMUNAL DE LES VALLS DEL COMAPEDROSA!

3-5h

PATRIMONI NATURAL I CULTURAL

- Espai:** A l'aula, al Centre d'Interpretació del Comapedrosa i al Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa. Xerrades i tallers a l'aula combinats amb una sortida al camp
- Edat:** Primera i segona ensenyances (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Tot l'any (preferentment estiu o tardor)
- Suport:** Presentacions, dossiers per a l'alumnat i pàgina web del parc (www.comapedrosa.ad)
- Conductor:** Equip tècnic del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa
- Descripció:** Activitats educatives a l'aula i visita guiada a les parts més baixes i accessibles del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa, amb l'objectiu de descobrir el patrimoni d'aquest interessantíssim espai protegit.
- Contacte:**
Departament de Medi Ambient
Comú de la Massana
Av. Sant Antoni, 29. AD400 La Massana
Tel. 736 900. Horari: de 10 a 13 i de 15 a 18 h
mediambient@comumassana.ad

CIRCUIT INTERPRETATIU DE LES VALLS DEL COMAPEDROSA

2h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Primavera, estiu i tardor
- Suport:** Publicació. Guia de visita del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa i pàgina web (www.comapedrosa.ad)
- Conductor:** Equip tècnic del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa
- Descripció:** Recorregut circular, pròxim al nucli urbà d'Arinsal i d'accés fàcil, que disposa de diversos elements de senyalització interpretativa, els quals permeten aprofundir en la flora, la fauna, els hàbitats i els usos humans del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa. També hi ha la possibilitat de complementar l'activitat amb una visita al Roc de la Sabina, mirador panoràmic que ofereix una vista impressionant de bona part de l'espai protegit.
- Contacte:**
Departament de Medi Ambient. Comú de la Massana.
Av. Sant Antoni, 29. AD400 La Massana.
Tel. 736 900. Horari: de 10 a 13 i de 15 a 18 h.
mediambient@comumassana.ad

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

EL CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL COMAPEDROSA (CIC)

1h

BIODIVERSITAT, PATRIMONI I ESPAIS PROTEGITS

Espai: Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa. Visites guiades i activitats educatives i lúdiques

Edat: Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)

N. Alumnes: Grup de classe

Periodicitat: Curs escolar

Suport: Exposició i audiovisuals

Conductor: Equip tècnic del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

Descripció:

El Centre d'Interpretació del Comapedrosa (CIC) acull una exposició permanent sobre el Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa i ofereix recursos i activitats educatives. També acull exposicions temporals de temàtiques relacionades amb el patrimoni natural i cultural, i té un espai on es projecten l'audiovisual Comapedrosa: secrets d'un parc i un vídeo que, mitjançant ulleres de realitat virtual, permet visitar l'espai protegit en 3D.

Contacte:

Departament de Medi Ambient. Comú de la Massana.
Av. Sant Antoni, 29. AD400 La Massana.
Tel. 736 900
mediambient@comumassana.ad

LA RUTA DEL FERRO

45min

BIODIVERSITAT

Espai: Itinerari del Ferro

Edat: Totes les edats

N. Alumnes: Grup classe

Periodicitat: Primavera, estiu i tardor

Suport: Fitxes per a l'alumnat

Conductor: Equip d'educació extern

Descripció:

Visita a la mina: en grups de 8 persones com a màxim. Per a reserves fora de temporada (8 min per grup). Ruta: 45 min aprox.

Contacte:

Departament de Turisme
Comú d'Ordino
Tel. 332 986
visita@ordino.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

VISITA AL PARC NATURAL DE LA VALL DE SORTENY

4-6h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Parc Natural de la Vall de Sorteny
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** De maig a octubre
- Suport:**
- Conductor:** Equip d'educació extern

Descripció:

Es realitzen sortides guiades al Parc Natural de la Vall de Sorteny i se n'explica la flora i la fauna.

Contacte:

Hivern: Escola d'Esquí Ordino Arcalís
Tel. 739 622

Estiu: Centre de Natura de la Cortinada
AD300 Ordino
Tel. 849 849

Horari: de 10 a 13 h i de 15 a 18 h
centrenatura@andorra.ad

JARDÍ BOTÀNIC DEL PARC NATURAL DE LA VALL DE SORTENY

1h

BIODIVERSITAT. FLORA DE MUNTANYA

- Espai:** Jardí botànic en el sí del parc natural
- Edat:** Maternal, primera i segona ensenyança (Accessos adaptats)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Mes de juny
- Suport:**
- Conductor:** Equip tècnic del parc natural

Descripció:

Presentació de la flora de muntanya seguint els hàbitats subalpins i alpins, dels usos tradicionals de les plantes i presentació d'espècies rares o singulars

Contacte:

Centre de Natura de La Cortinada
AD300 Ordino
Tel. 849 849

Horari: de 10 a 13 h i de 15 a 18 h
centrenatura@andorra.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

LA FLORA I LA FAUNA D'ANDORRA

BIODIVERSITAT

1h

- Espai:** Centre de Natura de la Cortinada
- Edat:** Maternal i primera ensenyança (de 3 a 12 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** De maig a juny i de setembre a novembre
- Support:** Exposició
- Conductor:** Equip d'educació extern i guies de muntanya

Descripció:

Exposició que tracta sobre la flora i la fauna existent a Andorra.

Contacte:

Centre de Natura de la Cortinada
AD300 Ordino
Tel. 849 849
Horari: de 10 a 13 h i de 15 a 17 h
centrenatura@andorra.ad

*Requereix transport

ITINERARI SANT SERNI DE NAGOL

BIODIVERSITAT

3h

- Espai:** Nagol
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Estiu (1 juliol al 31 d'agost) de 10 a 14 h i de 15 a 19 h
Resta de l'any: de dilluns a diumenge de 10 a 13 h i de 16 a 19 h
- Support:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guia cultural

Descripció:

30 minuts (amb transport) / 3 h (pujant pel camí)
Descobreix una de les esglésies romàniques més excepcionals dels Pirineus. Des del 1055, Sant Serni de Nagol sembla sobrevolar Sant Julià de Lòria en un entorn que recordaràs per la bellesa i la serenitat que acullen els visitants.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç
Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045
Turisme.lauredia@comusantjulia.ad

*Requereix transport

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

ITINERARI D'ECOTURISME "CAMÍ DEL BLAT"

4h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Camí d'Aixirivall a Llumeneres
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Divendres (de maig a octubre)
Hora de sortida: 9 del matí
- Suport:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guia de muntanya

Descripció:

Activitat que té per objectiu descobrir la fauna i la flora d'aquest indret i les construccions d'alta muntanya relacionades amb oficis antics (bordes, cabanes...).

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç
Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045 turisme.lauredia@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad/turisme

*Requereix transport

ITINERARI D'ECOTURISME "CAMÍ DEL LLENYATAIRE"

4h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Camí de St. Cristòfol a la Molina, a la Rabassa
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Dimecres (de maig a octubre)
Hora de sortida: 9 del matí
- Suport:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guies de muntanya

Descripció:

Activitat que té per objectiu descobrir la fauna i la flora d'aquest indret i l'antic ofici del llenyataire

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç
Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045
Turisme.lauredia@comusantjulia.ad

*Requereix transport

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

**ITINERARI D'ECOTURISME
"CAMÍ DEL MESTRE D'OBRES"**

4h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Camí dels Pujols
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** Divendres (de maig a octubre)
Hora de sortida: 9 del matí
- Suport:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guia de muntanya

Descripció:

Activitat que té per objectiu descobrir la fauna i la flora d'aquest indret i l'antic ofici de mestre d'obres.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç
Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045 turisme.lauredia@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad/turisme

*Requereix transport

**ITINERARI D'ECOTURISME
"CAMÍ DEL PASTOR"**

4h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Camí de Manyat
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Dimecres (de maig a octubre)
Hora de sortida: 9 del matí
- Suport:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guies de muntanya

Descripció:

Activitat que té per objectiu descobrir la fauna i la flora d'aquest indret i l'antic ofici del pastor.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç
Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045
Turisme.lauredia@comusantjulia.ad

*Requereix transport

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

ITINERARI
"L'HOME I LA MATÈRIA"

2,5h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Sant Julià de Lòria (poble)
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** De dilluns a diumenge de 10 a 13 h i de 16 a 19 h
- Suport:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guia cultural

Descripció:

Passejada per Sant Julià de Lòria per descobrir, a través de les fonts i de les escultures de grans artistes, que la humanitat doblega els elements i la matèria per assegurar-se l'existència, però també per expressar-se.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç
Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045 turisme.lauredia@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad/turisme

*Requereix transport

ITINERARI
"RONDA LAUREDIANA"

1h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Sant Julià de Lòria (poble)
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** De dilluns a diumenge de 10 a 13 h i de 16 a 19 h
- Suport:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guia cultural

Descripció:

2,5 h (amb visita al Museu del Tabac)
1 h (sense visita al Museu del Tabac)
Passejada pel nucli de la vida social i cultural a través dels testimonis arquitectònics que il·lustren l'evolució del poble des del segle XII fins als nostres dies.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç
Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045
Turisme.lauredia@comusantjulia.ad

*Requereix transport

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

ITINERARI "SANTUARI DE CANÒLICH, L'ESPAI DE L'ÀNIMA"

3h

BIODIVERSITAT

- Espai:** Canòlich
- Edat:** Primera i segona ensenyança (de 6 a 16 anys)
- N. Alumnes:** Grup de classe
- Periodicitat:** De dilluns a diumenge de 10 a 13 h i de 16 a 19 h
- Suport:** Guia de promoció dels itineraris
- Conductor:** Guia cultural

Descripció:

30 min (amb transport).

3 h (pujant pel camí)

Itinerari que pot fer-se a peu a través del camí que surt d'Aixovall, on podem gaudir de la flora i la fauna de la zona. Espectacular vista de la vall.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç

Comú de Sant Julià de Lòria

Tel. 744 045 turisme.lauredia@comusantjulia.ad

www.santjulia.ad/turisme

Requereix transport

EL TOMB LAUREDIÀ
CIRCUIT CURT

2h

NATURA - ESPORT - CULTURA

- Espai:** Camins de Muntanya de Sant Julià de Lòria
- Edat:** A partir de 5 anys
- N. Alumnes:** Lliure
- Periodicitat:** Anyal la caminada popular (primavera) i tot l'any qui vulgui fer-la per lliure
- Suport:** Passaport digital que trobem a les webs: www.sasectur.com – www.santjulia.ad/turisme

Conductor:**Descripció:**

Caminada que permet estar en contacte amb la natura tot observant la flora i la fauna de la zona i coneixements històrics a través elements arquitectònics.

Contacte:

SASECTUR SAU

Tel. 743 700

Dept. de Turisme i Comerç -Comú de Sant Julià de Lòria

Tel. 744 045

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

EL TOMB LAUREDIÀ
CIRCUIT MITJÀ

3h

NATURA - ESPORT - CULTURA

- Espai:** Camins de Muntanya de Sant Julià de Lòria
- Edat:** A partir de 10 anys
- N. Alumnes:** Lliure
- Periodicitat:** Anyal la caminada popular (primavera) i tot l'any qui vulgui fer-la per lliure.
- Suport:** Passaport digital que trobem a les webs: www.sasectur.com – www.santjulia.ad/turisme
- Conductor:**
- Descripció:** Caminada que permet estar en contacte amb la natura tot observant la flora i la fauna de la zona i coneixements històrics a través elements arquitectònics.
- Contacte:**
SASECTUR SAU
Tel. 743 700
Dept. de Turisme i Comerç -Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045

EL TOMB LAUREDIÀ
CIRCUIT LLARG

4,5h

NATURA - ESPORT - CULTURA

- Espai:** Camins de Muntanya de Sant Julià de Lòria
- Edat:** A partir de 10 anys
- N. Alumnes:** Lliure
- Periodicitat:** Anyal la caminada popular (primavera) i tot l'any qui vulgui fer-la per lliure
- Suport:** Passaport digital que trobem a les webs: www.sasectur.com – www.santjulia.ad/turisme
- Conductor:**
- Descripció:** Caminada que permet estar en contacte amb la natura tot observant la flora i la fauna de la zona i coneixements històrics a través elements arquitectònics.
- Contacte:**
SASECTUR SAU
Tel. 743 700
Dept. de Turisme i Comerç -Comú de Sant Julià de Lòria
Tel. 744 045

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

MIRADORS RECORREGUT DE MIRADORS

NATURA, PAISATGE

Espai: Camí del mirador del riu Runer, prats de la Farga, coll de Jou, Canòlich, coll de la Plana, Sant Serni de Nagol

Edat: A partir de 5 anys

N. Alumnes: Lliure

Periodicitat: Tot l'any, sempre

Suport: Plafons amb text i imatges

Conductor:

Descripció:

El visitant pot admirar i entendre paisatges excepcionals a través de miradors instal·lats en zones molt accessibles. Fins a sis plafons explicatius donen la informació necessària per conèixer l'entorn a través de la fauna, la flora, els pics o els noms dels pobles que es poden observar.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç del Comú de Sant Julià de Lòria. Tel. 744045
turisme@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad

ITINERARI TURÍSTIC LA RABASSA - LA PEGUERA

2-4h

NATURA - PAISATGE - CULTURA

Espai: Zona de la Rabassa i la Peguera

Edat: A partir de 5 anys

N. Alumnes: Lliure

Periodicitat: Tot l'any, sempre que l'estat de la carretera ho permeti

Suport: Senyals verds durant tot el recorregut

Conductor:

Descripció:

Itinerari d'uns 20 quilòmetres (per recórrer amb vehicle) amb diferents indrets de gran bellesa: poble vell d'Auvinyà, jardins de Juberrí, capella de Sant Cristòfol, bordes de la Peguera, església de Sant Pere d'Aixirivall.

Contacte:

Departament de Turisme i Comerç del Comú de Sant Julià de Lòria. Tel. 744 045
turisme@comusantjulia.ad
www.santjulia.ad

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

DESCOBERTA DE LA NATURA

Var.

BIODIVERSITAT

- Espai:** Engolasters i Engordany
- Edat:** Primer cicle de primera ensenyança (de 6 a 8 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** De maig a mitjans octubre
- Suport:** Fitxa d'activitat
- Conductor:** Guies de muntanya del Comú d'Escaldes-Engordany

Descripció:

Donar a conèixer l'entorn natural mitjançant els sentits

Contacte:

Departament de Medi Ambient
Comú d'Escaldes-Engordany
Parc de la Mola, 6
AD700 Escaldes -Engordany
Tel. 890 890
mediambient@e-e.ad

*Requereix transport

INTERPRETACIÓ DEL PAISATGE I L'ECOSISTEMA FORESTAL

Var.

BIODIVERSITAT

- Espai:** Vall del Madriu
- Edat:** 2n i 3r cicle de primera ensenyança (de 8 a 12 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** De maig a mitjans octubre
- Suport:** Fitxa d'activitat
- Conductor:** Guies de muntanya del Comú d'Escaldes-Engordany

Descripció:

Estudi del paisatge i de la seva evolució al llarg del temps. Identificació dels éssers vius que podem trobar a la vall del Madriu i la seva interrelació amb el medi natural.

Contacte:

Departament de Medi Ambient
Comú d'Escaldes-Engordany
Parc de la Mola, 6
AD700 Escaldes -Engordany
Tel. 890 890
mediambient@e-e.ad

*Requereix transport

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

PROJECTE RIUS I CICLE DE L'AIGUA

Var.

BIODIVERSITAT

- Espai:** Vall del Madriu
- Edat:** 3r cicle de primera ensenyança (de 10 a 12 anys)
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** De maig a mitjans octubre
- Support:** Fitxa d'activitat
- Conductor:** Guies de muntanya del Comú d'Escaldes-Engordany

Descripció:

Estudi de l'estat de salut dels rius i dels macroinvertebrats - com a indicadors ecològics - que hi habiten. Anàlisi de les diferents fases del cicle hidrològic.

Contacte:

Departament de Medi Ambient
Comú d'Escaldes-Engordany
Parc de la Mola, 6
AD700 Escaldes -Engordany
Tel. 890 890
mediambient@e-e.ad

Requereix transport

ITINERARI INTERPRETATIU DE L'ANELLA VERDA

2h

NATURA, HISTÒRIA ANDORRANA, GEOLOGIA

- Espai:** Rec del Solà d'Andorra la Vella
- Edat:** Tots els nivells (de maternal a batxillerat)
- N. Alumnes:**
- Periodicitat:** De maig a mitjan octubre
- Support:** Quadern de camp per treballar les matèries in situ
Quadern per al professorat (solucionari)
- Conductor:**
- Descripció:** L'activitat té per objectiu descobrir l'Anella Verda, un continu natural al voltant de la ciutat -articulat per un enclavament d'alt valor ecològic, paisatgístic, històric i cultural- que permet valoritzar ambientalment i socioculturalment la perifèria de la ciutat.
- Contacte:**
Telèfon 750 100
info@oficinaturisme.ad
www.turismeandorralavella.com/natura

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

CONEIXENT LES ABELLES I ELS SEUS PRODUCTES

NOU

1,5h

EDUCATIVA, BIODIVERSITAT, FAUNA

Espai: A l'aula. Centre escolar.**Edat:** De 3 a 12 anys (maternal/infantil – 3r cicle de primera ensenyança)**N. Alumnes:** Grup classe**Periodicitat:** Tot el curs**Suport:** Fitxa d'activitat**Conductor:** Personal d'Autèntic**Descripció:**

Explicar als alumnes la importància del paper de les abelles pel nostre entorn i per les generacions futures.

Explicar les diferents etapes de la vida de les abelles i l'impacte que tenen sobre la nostra salut i acabar amb una degustació de les nostres diferents mels segons cada any de producció

Contacte:

Facebook:autentic@meldandorra

Instagram: autentic_abelles

Tel: (+376) 351685 (+376) 383 142

E-Mail: autentic@andorra.ad

*Consultar Pressupost

APADRINAR UN ARNA

NOU

3h

EDUCATIVA, BIODIVERSITAT, FAUNA

Espai: A l'aula**Edat:** De 8 fins 18 anys**N. Alumnes:** Grup classe**Periodicitat:** Durant tot el curs. Apadrinar preferiblement al primer trimestre del curs**Suport:** Material audiovisual i fotogràfic durant tot l'any i segons l'evolució de l'arna.**Conductor:** Personal d'Autèntic**Descripció:**

L'apadrinament d'una arna inclou 2 intervencions a l'aula d'1h30 cada una per conèixer, per exemple, la reproducció vegetal i /o animal; la importància de la biodiversitat i/o del medi ambient; l'organització social i laboral dins de l'arna, i molts més temes que es poden ajustar depenen la demanda del professorat, a més, de fer el seguiment de l'arna apadrinada i la possibilitat de fer tallers de muntatge i pintura natural per les arnes. Obsequi d'un pot de mel de 50gr per alumne.

Contacte:

Facebook:autentic@meldandorra

Tel: (+376) 351685 (+376) 383 142

E-Mail: autentic@andorra.ad

*Consultar Pressupost

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

ODS 15: VIDA DELS ECOSISTEMES TERRESTRES

BIODIVERSITAT

ONEIXENT LES ABELLES I ELS SEUS PRODUCTES

NOU

1,5h

- Espai:** A l'aula
- Edat:** De 8 fins 18 anys
- N. Alumnes:** Grup classe
- Periodicitat:** Durant tot el curs. Apadrinar preferiblement al 1r trimestre del curs
- Support:** Material audiovisual i fotogràfic durant tot l'any i segons l'evolució de l'arna.
- Conductor:** Personal d'Autèntic

Descripció:

L'apadrinament d'una arna inclou 2 intervencions a l'aula per conèixer, per exemple, la reproducció vegetal i /o animal; la importància de la biodiversitat i/o del medi ambient; l'organització social i laboral dins de l'arna, i molts més temes que es poden ajustar depenen la demanda del professorat, a més, de fer el seguiment de l'arna apadrinada mitjançant 2 intervencions a l'aula i una visita in situ a l'arna. Inclou la possibilitat de fer tallers de muntatge i pintura natural per les arnes a les intervencions a l'aula. Obsequi d'un pot de mel de 50gr per alumne

Contacte:

Facebook:autentic@meldandorra
 Tel: (+376) 351685 (+376) 383 142
 E-Mail: autentic@andorra.ad

Consultar Pressupost

BIBLIOGRAFIA ASSOCIADA

ÍNDEX

- ✓ Guia ecologia
- ✓ Guia l'hort a casa domèstica guia el consum responsable
- ✓ Sigma: sistema d'informació geogràfica mediambiental d'Andorra global biodiversity information facility (gbif)
- ✓ Guia de plantes d'Andorra
- ✓ Guia de visita del parc natural comunal de les valls del comapedrosa
- ✓ Guia de la transformació del paisatge agrícola
- ✓ Guia del creixement de la vall
- ✓ Guia de l'ésser humà i la seva adaptació als riscos naturals
- ✓ Estat natural
- ✓ Guia de camp dels mol·luscs d'Andorra
- ✓ Quadern de l'explorador del parc natural comunal de les valls del comapedrosa
- ✓ Petits mamífers i ratpenats d'Andorra
- ✓ Avaluació del risc sísmic al principat d'Andorra
- ✓ Les papallones diürnes d'Andorra
- ✓ Els fongs d'Andorra
- ✓ L'Anna i el trençalòs
- ✓ Check-list i llista vermella de la flora d'Andorra
- ✓ Remeis i plantes d'ús tradicional del Pirineu
- ✓ Botànica pirenaico-cantàbrica
- ✓ Atles climàtic digital d'Andorra
- ✓ Característiques climatològiques de la precipitació al Pirineu andorrà
- ✓ Avaluació de la perillositat de caigudes de blocs rocosos al solà d'Andorra la vella
- ✓ Altres mirades: itinerari visual per la geologia d'Andorra
- ✓ Mapa digital dels hàbitats d'Andorra
- ✓ Mapa de cobertes del sòl d'Andorra
- ✓ Mapa geomorfològic d'Andorra
- ✓ Mapa geològic d'Andorra
- ✓ Oma: observatori de la muntanya d'Andorra
- ✓ Sismoweb: els terratrèmols a Andorra herbari virtual
- ✓ Arbres, arbustos i enfiladisses d'Andorra

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

NOU

ÀLBUM DE BOLETS D'ANDORRA (EN PREMSA)

MICOLOGIA I ART

Autor: Sergi Mas i Manel Niell

Any publicació: Març de 2019

Nivell educatiu: Segona ensenyança, batxillerat i universitari

Idioma: Català

Disponibilitat: Llibreries

Descripció:

Àlbum de dibuixos de bolets amb la seva descripció tècnica.

Contacte:

cenma@iea.ad

NOU

GUIA DELS OCELLS D'ANDORRA

BIODIVERSITAT

Autor: Jordi Nicolau i Clara Pladevall

Any publicació: Juliol de 2018

Nivell educatiu: Segona ensenyança, batxillerat i universitari

Idioma: Català

Disponibilitat: Llibreries

Descripció:

A partir de la fitxa de 126 espècies diferents acompanyats dels seus dibuixos, aquesta guia ens servirà per poder identificar bona part de l'avifauna que ens podem trobar en els diferents hàbitats andorrans. .

Contacte:

cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

GUIA ECOLOGIA DOMÈSTICA

CONSUM RESPONSABLE

Autor: Andorra Sostenible i MoraBanc

Any publicació: 2015

Nivell educatiu:

Idioma: Català

Disponibilitat: www.sostenibilitat.ad/docs/ecologia_domestica.pdf

Descripció:

Aquesta guia és la tercera entrega d'una col·lecció de textos pensats amb la voluntat de ser eines pràctiques que serveixin per millorar la qualitat de vida de les persones i la qualitat ambiental del seu entorn seguint la dita «Pensa globalment, actua localment». En aquestes pàgines hi ha bones pràctiques per a l'estalvi, l'eficiència energètica i les energies renovables. També s'hi tracta la mobilitat sostenible, la prevenció de residus a través de la reducció i la reutilització i la seva bona gestió mitjançant la recollida selectiva, o els sempre importants bons hàbits de consum responsable.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad - andorrasostenible@andorra.ad

GUIA L'HORT A CASA

ECOLOGIA URBANA

Autor: Andorra Sostenible i MoraBanc

Any publicació: 2013

Nivell educatiu: Tots els nivells

Idioma: Català

Disponibilitat: http://www.sostenibilitat.ad/docs/hort_a_casa.pdf

Descripció:

Aquesta guia és un manual breu, divertit, fàcil de llegir i d'entendre que vol ser una invitació als ciutadans de totes les edats a la iniciació de la pràctica de l'horticultura a casa. Ens explica els passos inicials per planificar i fer realitat el nostre hort casolà: on plantar i com organitzar l'espai, quin substrat és el més adient, quines són les necessitats bàsiques de les plantes, eines i materials que ens seran d'utilitat a l'hora de treballar, etc. També inclou recomanacions per aprendre i gaudir més de l'experiència de tenir un hort a casa, amb iniciatives que de ben segur milloraran l'aspecte social i lúdic d'aquesta pràctica.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad - andorrasostenible@andorra.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

GUIA EL CONSUM RESPONSABLE

CONSUM RESPONSABLE

- Autor:** Andorra Sostenible i MoraBanc
- Any publicació:** 2014
- Nivell educatiu:** Tots els nivells
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** www.sostenibilitat.ad/docs/el_consum_responsable.pdf

Descripció:

La pràctica del consum responsable no necessita grans accions, sinó petits gestos ben fonamentats en el coneixement i la reflexió d'allò que fem i de les seves conseqüències, com a consumidors individuals i també com a col·lectius.

En aquest sentit, en la guia El consum responsable trobareu consells i bones pràctiques sobre quines eines i recursos tenim al nostre abast com a consumidors per a fer més sostenible el nostre consum quotidià, tant a casa com també a l'escola i a la feina.

Contacte:

Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B, AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
www.sostenibilitat.ad - andorrasostenible@andorra.ad

SIGMA: SISTEMA D'INFORMACIÓ GEOGRÀFICA MEDIAMBIENTAL D'ANDORRA

CARTOGRAFIA TEMÀTICA

- Autor:** Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)
- Any publicació:** Accessible des del 2004
- Nivell educatiu:** Segona ensenyança, batxillerat i universitari
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** www.sigma.ad

Descripció:

Servidor de mapes interactiu que permet la consulta i descàrrega de bases cartogràfiques temàtiques en diferents formats de sistemes d'informació geogràfica. Mapes de cobertes del sòl, d'hàbitats, geomorfològics, ortofotografies... són alguns exemples del que s'hi pot trobar.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

GLOBAL BIODIVERSITY INFORMATION FACILITY (GBIF)

DADES DE BIODIVERSITAT

Autor: Global Biodiversity Information Facility (GBIF), Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)

Any publicació: A partir de l'any 2011

Nivell educatiu: Batxillerat, universitari

Idioma: Anglès

Disponibilitat: www.gbif.org

Descripció:

Servidor de dades internacional sobre biodiversitat. Andorra hi aporta més de 110.000 dades d'àmbit andorrà referent a set grups taxonòmics: fongs, líquens, briòfits, flora, artròpodes, vertebrats i mol·luscs.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA) de l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA). cenma@iea.ad

GUIA DE PLANTES D'ANDORRA

BIODIVERSITAT

Autor: Michel Baracetti / Comú d'Encamp

Any publicació: 2009

Nivell educatiu: Segona ensenyança (de 12 a 16 anys)

Idioma: Català (nom de les plantes en català, castellà, francès, anglès i llatí)

Disponibilitat: Departament d'Higiene i Medi Ambient d'Encamp

Descripció:

Guia de plantes

Contacte:

Suport per a la visita al jardí botànic de les Pardines
Departament d'Higiene i Medi Ambient d'Encamp
Pl. dels Arinsols, s/n
AD200 Encamp
Tel. 873 200
mediambient@encamp.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

GUIA DE VISITA DEL PARC NATURAL COMUNAL DE LES VALLS DEL COMAPEDROSA

PATRIMONI NATURAL I CULTURAL

- Autor:** Jordi Dalmau i Jordi Nicolau / Comú de la Massana
- Any publicació:** 2006
- Nivell educatiu:** A partir de segona ensenyança
- Idioma:** Versions en català, castellà, francès i anglès
- Disponibilitat:**
- Descripció:**
Introducció al patrimoni i als recursos turístics del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.
- Contacte:**
Departament de Medi Ambient
Comú de la Massana
Av. Sant Antoni, 29. AD400 La Massana
Tel. 736 900.
Horari: de 10 a 13 i de 15 a 18
mediambient@comumassana.ad

GUIA DE LA TRANSFORMACIÓ DEL PAISATGE AGRÍCOLA

NATURA, CULTURA, HISTÒRIA, GEOLOGIA

- Autor:** Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)
- Any publicació:** 2008-2009
- Nivell educatiu:** Tots els nivells (de maternal a batxillerat)
- Idioma:** Català, francès, castellà, anglès
- Disponibilitat:** Oficina de turisme d'Andorra la Vella
- Descripció:**
Catàleg de camp per treballar els itineraris interpretatius in situ
- Contacte:**
Oficina de turisme d'Andorra la Vella
Plaça de la Rotonda s/n
Tel. 750 100
www.andorralavella.ad/lanella-verda-0/itinerari-1
info@oficinaturisme.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

GUIA DEL CREIXEMENT DE LA VALL

- Autor:** Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)
- Any publicació:** 2008-2009
- Nivell educatiu:** Tots els nivells (de maternal a batxillerat)
- Idioma:** Català, francès, castellà, anglès
- Disponibilitat:** Oficina de turisme d'Andorra la Vella
- Descripció:**
Catàleg de camp per treballar els itineraris interpretatius in situ
- Contacte:**
Oficina de turisme d'Andorra la Vella
Plaça de la Rotonda s/n
Tel. 750 100
www.andorralavella.ad/lanella-verda-0/itinerari-2
info@oficinaturisme.ad

NATURA, CULTURA, HISTÒRIA, GEOLOGIA

GUIA DE L'ÉSSER HUMÀ I LA SEVA ADAPTACIÓ ALS RISCOS NATURALS

- Autor:** Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)
- Any publicació:** 2008-2009
- Nivell educatiu:** Tots els nivells (de maternal a batxillerat)
- Idioma:** Català, francès, castellà, anglès
- Disponibilitat:** Oficina de turisme d'Andorra la Vella
- Descripció:**
Catàleg de camp per treballar els itineraris interpretatius in situ
- Contacte:**
Oficina de turisme d'Andorra la Vella
Plaça de la Rotonda s/n
Tel. 750 100
www.andorralavella.ad/lanella-verda-0/itinerari-3
info@oficinaturisme.ad

NATURA, CULTURA, HISTÒRIA, GEOLOGIA

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

ESTAT NATURAL

MEDI NATURAL I RECERCA

- Autor:** Natàlia Gallego i Marta Domènech (CENMA)
- Any publicació:** 2014-2015
- Nivell educatiu:** Segona ensenyança, batxillerat i universitari
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** <https://www.youtube.com/playlist?list=PLdmYAcUrpHB1wr0bQ7ZKZmz1ZqP94tCfB>
- Descripció:**
Programes temàtics sobre el medi natural andorrà i la recerca duta a terme pel Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra.
- Contacte:**
Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans (IEA).
cenma@iea.ad

GUIA DE CAMP DELS MOL·LUSCS D'ANDORRA

BIOLOGIA, MOL·LUSCS I PATRIMONI NATURAL

- Autor:** Vicent Borredà, Alberto Martínez-Ortí i Jordi Nicolau
- Any publicació:** 2010
- Nivell educatiu:** Batxillerat i universitari
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país
- Descripció:**
Guia dels mol·luscs d'Andorra
- Contacte:**
Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

QUADERN DE L'EXPLORADOR del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

PATRIMONI NATURAL I CULTURAL

- Autor:** Òrgan gestor del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa (Departament de Medi Ambient del Comú de la Massana)
- Any publicació:** 2014
- Nivell educatiu:** Per a famílies amb nens d'entre 5 i 12 anys
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** A l'equipament per a l'atenció dels visitants del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa o a www.comapedrosa.ad
- Descripció:** Quadern de 16 pàgines amb 23 jocs i activitats per descobrir en família el patrimoni natural i cultural de les zones més baixes del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa.
- Contacte:**
Departament de Medi Ambient Comú de la Massana
Av. Sant Antoni, 29. AD400 La Massana
Tel. 736 900
Horari: de 10 h a 13 h i de 15 h a 18 h
mediambient@comumassana.ad

PETITS MAMÍFERS I RATPENATS D'ANDORRA

BIODIVERSITAT

- Autor:** Ignasi Torre – Lídia Freixas – Carles Flaquer – Xavier Puig – Antoni Arrizabalaga
- Any publicació:** 2014
- Nivell educatiu:** Segona ensenyança, batxillerat i universitari
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país
- Descripció:** Llista d'espècies existents a Andorra. Amb imatges de les espècies més representatives i la descripció de l'hàbitat on viuen.
- Contacte:**
Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

AVALUACIÓ DEL RISC SÍSMIC AL PRINCIPAT D'ANDORRA

SISMOLOGIA

Autor:	Marta González Díaz
Any publicació:	2014
Nivell educatiu:	Batxillerat i universitari
Idioma:	Català
Disponibilitat:	http://www.iea.ad/publicacions-cenma/monografies

Descripció:

El llibre és una síntesis de la tesis doctoral de l'autora presentada l'any 2010. L'estudi és un exhaustiu anàlisi de la vulnerabilitat i risc sísmic al Principat d'Andorra.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

LES PAPALLONES DIÛRNES D'ANDORRA

BIODIVERSITAT

Autor:	Jordi Dantart i Jordi Jubany
Any publicació:	2012
Nivell educatiu:	Segona ensenyança, batxillerat i universitari
Idioma:	Català
Disponibilitat:	A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país

Descripció:

Treball recopilatori que descriu les 149 espècies de papallones diürnes identificades fins ara a Andorra. L'obra també recull, en primícia, un llistat dels noms populars de les papallones en català.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

ELS FONGS D'ANDORRA

BIOLOGIA, FONGS I PATRIMONI NATURAL

Autor: Manel Niell, Josep Girbal i Gemma Raduán

Any publicació: 2008

Nivell educatiu: Batxillerat i universitari

Idioma: Català

Disponibilitat: A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país

Descripció:
Guia dels fongs i dels bolets d'Andorra.

Contacte:
Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

L'ANNA I EL TRENÇALÒS

BIODIVERSITAT

Autor: Jordi Pasques

Any publicació: 2002

Nivell educatiu: 1r i 2n cicle de primera ensenyança (de 6-10 anys)

Idioma: Català

Disponibilitat: En préstec

Descripció:
Narració d'un conte en què s'expliquen diferents aspectes del trençalòs.

Contacte:
Andorra Sostenible
c. Unió, 2 2n-B,
AD500 Andorra la Vella.
Tel. 603 000
Horari: dl.-dj. de 9 a 18 h i dv. de 9 a 15 h
www.sostenibilitat.ad / www.escolaverda.ad
andorrasostenible@andorra.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

CHECK-LIST I LLISTA VERMELLA DE LA FLORA D'ANDORRA

BIOLOGIA, FONGS I PATRIMONI NATURAL

Autor: Empar Carrillo, Arnau Mercadé, Josep Maria Ninot, Jordi Carreras, Albert Ferré i Xavier Font.

Any publicació: 2008

Nivell educatiu: Batxillerat i universitari

Idioma: Català

Disponibilitat: A les biblioteques del país

Descripció:
Guia de la flora d'Andorra

Contacte:
Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

REMEIS I PLANTES D'ÚS TRADICIONAL DEL PIRINEU

BOTÀNICA

Autor: Manel Niell i Antoni Agelet

Any publicació: 2011

Nivell educatiu: Segona ensenyança, batxillerat i universitari

Idioma: Català

Disponibilitat: A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país

Descripció:
Recull etnobotànic i etnomicològic elaborat a partir d'entrevistes realitzades als padrins i padrines de les Valls d'Andorra.

Contacte:
Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

BOTÀNICA PIRENAICO-CANTÀBRICA

BOTÀNICA

- Autor:** Diversos autors
- Any publicació:** 2011
- Nivell educatiu:** Universitari
- Idioma:** Català. Castellà. Anglès. Francès
- Disponibilitat:** A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país

Descripció:

Recull de les actes del IX Col·loqui Internacional de Botànica pirenaico-cantàbrica celebrat a Ordino durant el mes de juliol de 2010.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

ATLES CLIMÀTIC DIGITAL D'ANDORRA

CLIMATOLOGIA, VARIABILITAT CLIMÀTICA, CARTOGRAFIA

- Autor:** Meritxell Batalla, Miquel Ninyerola i Pere Esteban
- Any publicació:** Accessible des del 2012
- Nivell educatiu:** Segona ensenyança, batxillerat i universitari
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** www.acda.ad

Descripció:

Servidor de mapes interactiu on s'hi pot consultar i descarregar cartografia climàtica de referència d'Andorra de temperatura, precipitació, radiació solar potencial i de cobertura de neu potencial.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

Característiques climatològiques de la precipitació al Pirineu andorrà

CLIMATOLOGIA

- Autor:** Joan Estrada Mateu
- Any publicació:** 2004
- Nivell educatiu:** Batxillerat i universitari
- Idioma:** Català.
- Disponibilitat:** A les biblioteques del país. Edició exhaurida.

Descripció:

Explicació i anàlisi quantitativa sobre el règim pluviomètric de les Valls d'Andorra.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

Avaluació de la perillositat de caigudes de blocs rocosos al Solà d'Andorra la Vella

RISCOS NATURALS

- Autor:** Ramon Copons Llorens
- Any publicació:** 2011
- Nivell educatiu:** Universitari
- Idioma:** Català (resum en anglès)
- Disponibilitat:** A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país

Descripció:

Anàlisi i avaluació de la perillositat de la caiguda de blocs rocosos en una de les zones més poblades d'Andorra; s'arriba a un criteri suficient per establir una zonificació de l'espai segons el nivell de perillositat.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

ALTRES MIRADES: ITINERARI VISUAL PER LA GEOLOGIA D'ANDORRA

GEOLOGIA, GEOMORFOLOGIA I PAISATGE

Autor: Montse Mases, Natàlia Gallego, Aina Margalef i Jaume Riba

Any publicació: 2010

Nivell educatiu: Segona ensenyança, batxillerat i universitari

Idioma: Català.

Disponibilitat: A les llibreries d'Andorra i biblioteques del país

Descripció:

Recorregut visual a través dels materials i paisatges geològics d'Andorra. Manual clàssic de geologia sobre la història geològica de la Terra i d'Andorra.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans. cenma@iea.ad

MAPA DIGITAL DELS HÀBITATS D'ANDORRA 1/25.000

BIODIVERSITAT

Autor: Jordi Carreras, Empar Carrillo, Albert Ferré i Josep M. Ninot

Any publicació: 2003

Nivell educatiu: Batxillerat i universitari

Idioma: Català

Disponibilitat: Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)

Descripció:

Basat en la llista d'hàbitats establerta en el manual CORINE de la Unió Europea, aquest mapa està estructurat a partir d'una llegenda 103 unitats que representa un total de 175 hàbitats diferents repartits pel territori andorrà. El mapa s'ha realitzat a partir de fotointerpretació de fotos aèries i de treball de camp.

Contacte:

Institut d'Estudis Andorrans.
Av. Rocafort, 21-23
Edifici Molí, 3r pis
AD600 Sant Julià de Lòria
Tel. +376 742 630

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

MAPA DE COBERTES DEL SÒL D'ANDORRA 1/5.000

BIODIVERSITAT

Autor:	Centre de Biodiversitat – IEA
Any publicació:	2001
Nivell educatiu:	Batxillerat i universitari
Idioma:	Català.
Disponibilitat:	Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)

Descripció:

Mapa elaborat a partir de les ortofotografies color de l'any 1995 realitzades pel servei cartogràfic del Govern d'Andorra. El mapa ens mostra, en 14 categories diferents, l'ocupació del sòl al Principat en aquell moment concret.

Contacte:

Institut d'Estudis Andorrans.
Av. Rocafort, 21-23
Edifici Moli, 3r pis
AD600 Sant Julià de Lòria
Tel. +376 742 630

MAPA GEOMORFOLÒGIC D'ANDORRA 1/50.000

GEOLOGIA

Autor:	Centre de Recerca en Ciències de la Terra – IEA
Any publicació:	2005
Nivell educatiu:	Batxillerat i universitari
Idioma:	Català (resum en anglès)
Disponibilitat:	Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)

Descripció:

El mapa geomorfològic ens mostra les diferents formes que presenta la superfície de la terra així com també els dipòsits quaternaris.

Contacte:

Institut d'Estudis Andorrans.
Av. Rocafort, 21-23
Edifici Moli, 3r pis
AD600 Sant Julià de Lòria
Tel. +376 742 630

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

MAPA GEOLÒGIC D'ANDORRA 1/50.000

GEOLOGIA

Autor: Centre de Recerca en Ciències de la Terra - IEA

Any publicació: 2002

Nivell educatiu: Batxillerat i universitari

Idioma: Català.

Disponibilitat: Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)

Descripció:

El mapa geològic ens mostra les diferents formacions geològiques d'Andorra amb SIG Miramon i ve acompanyat d'un text explicatiu, fotografies i esquemes.

Contacte:

Institut d'Estudis Andorrans.
Av. Rocafort, 21-23
Edifici Molí, 3r pis
AD600 Sant Julià de Lòria
Tel. +376 742 630

OMA: Observatori de la Muntanya d'Andorra

CANVI GLOBAL

Autor: Equip del Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra
Institut d'Estudis Andorrans

Any publicació: 2014

Nivell educatiu: Segona ensenyança, batxillerat i universitari

Idioma: Català i anglès

Disponibilitat: www.oma.ad

Descripció:

Seguiment del canvi global a Andorra a partir de diferents indicadors biòtics i físics

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

SISMOWEB: ELS TERRATRÈMOLS A ANDORRA

GEOLOGIA

- Autor:** Natàlia Gallego, Pere Esteban i Marta González
- Any publicació:** 2013
- Nivell educatiu:** Segona ensenyança i batxillerat
- Idioma:** Català.
- Disponibilitat:** www.iea.ad/sismoweb

Descripció:

Explicació, al més didàctica possible, sobre els terratrèmols i la seva importància a Andorra. S'adjunten les notícies recents referents a terratrèmols.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

HERBARI VIRTUAL

FLORA

- Autor:** Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)
- Any publicació:** Accessible des del 2008
- Nivell educatiu:** Batxillerat i universitari
- Idioma:** Català
- Disponibilitat:** www.herbarivirtual.ad

Descripció:

Consulta en línia de totes les espècies premsades de l'Herbari Bouchard i del fitxer fotogràfic de flora del CENMA. És un recurs que permet conèixer dues terceres parts de la flora d'Andorra.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

BILIOGRAFIA ASSOCIADA

ARBRES, ARBUSTOS I ENFILADISSES D'ANDORRA

BOTÀNICA

Autor: Josep Antoni Conesa, Clara Pladevall i Marta Domènech
Institut d'Estudis Andorrans

Any publicació: 2016

Nivell educatiu: Per a tots els públics / a partir de 12 anys

Idioma: Català.

Disponibilitat: En llibreries i biblioteques del país

Descripció:

Llibre de consulta que també pot servir com a guia de camp per identificar els arbres, els arbustos i les enfiladisses d'Andorra. Hi trobarem fins a 153 plantes diferents, representades en fitxes descriptives amb apartats com l'etimologia, les característiques biològiques, l'hàbitat o usos i propietats, entre d'altres, acompanyades de fotografies i dibuixos realitzats per un dels autors.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

HERBARI VIRTUAL

CANVI GLOBAL

Autor: Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA)

Any publicació: Accessible des del 2008

Nivell educatiu: Batxillerat i universitari

Idioma: Català

Disponibilitat: www.herbarivirtual.ad

Descripció:

Consulta en línia de totes les espècies premsades de l'Herbari Bouchard i del fitxer fotogràfic de flora del CENMA. És un recurs que permet conèixer dues terceres parts de la flora d'Andorra.

Contacte:

Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA). Institut d'Estudis Andorrans
cenma@iea.ad

6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

- ✓ DE LA MUNTANYA FINS AL RIU, ELS CAMINS DE L'AIGUA
- ✓ UNA GOTA VAL PER MOLT
- ✓ TRISTAINA I LA FÀBRICA DE L'AIGUA
- ✓ VISITES GUIADES A LES EDAR
- ✓ MULLA'T - LA MOIXERA
- ✓ GIMCANA UN MÓN D'AIGUA - LA MOIXERA
- ✓ CAMÍ HIDROELÈCTRIC D'ENGOLASTERS - FEDA
- ✓ ESPAI DE NEU I ALLAUS. CURSOS DE FORMACIÓ - CENMA

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

- ✓ LA CASA DELS ENGINYS
- ✓ NO PERDIS ENERGIA!
- ✓ MW MUSEAU DE L'ELECTRICITAT - FEDA
- ✓ L'ELECTRICITAT I ELS SEUS SISTEMES DE PRODUCCIÓ. RISCS DE FENÒMENS ATMOSFÈRICS. - FEDA
- ✓ ENERGIES RENOVABLES. PRODUCCIÓ ELÈCTRICA. - FEDA
- ✓ EN PAU PAMPALLUGA. ELS RISCS ELÈCTRICS I ELS CONSELL DE BON ÚS DE L'ENERGIA ELÈCTRICA. - FEDA
- ✓ MÒDUL ENERGÈTIC. - FEDA
- ✓ ELÈCTRICS! TALLER SOBRE MOBILITAT SOSTENIBLE - FEDA NOU!

11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

- ✓ L'ENTREPÀ ENROTLLAT
- ✓ QUAN LA BOSSA VA FER UN PET
- ✓ VISITA A LES DEIXALLERIES
- ✓ EL JOC DE LES DEIXALLES
- ✓ JOC DE L'OCA DELS RESIDUS
- ✓ RECICLA-ART - LA MOIXERA
- ✓ EL TEU PAPER ÉS IMPORTANT - LA MOIXERA
- ✓ EL SOMNI DE LA TERRA - LA MOIXERA
- ✓ REDUÏM - LA MOIXERA
- ✓ JOC DEL RECICLATGE - LA MOIXERA
- ✓ GUIA DIDÀCTICA PER A LA SOSTENIBILITAT - APAPMA
- ✓ EL SR. SOROLL I EL SR. SO
- ✓ EL SOROLL QUE ENS ENVOLTA
- ✓ EL SEMÀFOR ACÚSTIC

12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

- ✓ EN MÍNIMUS, EL CONSUMIDOR RESPONSABLE
- ✓ MENYS ÉS MÉS
- ✓ JOC DE ROL MINIMITZA. OBJECTIU : MENYS RESIDUS
- ✓ JOC INTERACTIU : « LA COMPRA EN JOC »
- ✓ TALLER TOVALLONS EN ROBA RECICLADA PER NENS - EMANEMANDORRA

13

ACCIÓ CLIMÀTICA

- ✓ "FRED I CALENT. ELS PERQUÈS DEL CANVI CLIMÀTIC"
- ✓ VISITES GUIADES A LES ESTACIONS DE CONTROL DE LA QUALITAT ATMOSFÈRICA
- ✓ JOC DE L'OZZY OZONE
- ✓ PACK EDUCATIU ACCIÓ OZÓ
- ✓ QUANT CO₂ EMETS DURANT L'ANY
- ✓ JOC DE LA PETJADA ECOLÒGICA - LA MOIXERA
- ✓ ABANS NEVAVA MÉS? CLIMATOLOGIA D'ANDORRA I CANVI CLIMÀTIC - CENMA

15

VIDA TERRESTRE

- ✓ CONNECTA'T AMB LA BIODIVERSITAT
- ✓ ENREDA'T AMB LA BIODIVERSITAT
- ✓ LA PINEA SE'N VA D'EXCURSIÓ
- ✓ LA PINEA BUSCA CASA
- ✓ SOM PAISATGE
- ✓ ESTADES DE NATURA UN DOS TRES. CONVIVÈNCIES D'UN, DOS O TRES DIES. - LA MOIXERA
- ✓ "EL LLOP NO ÉS TANT DOLENT COM EL PINTEN..." - LA MOIXERA
- ✓ CURS SOBRE ELS BOLETS D'ANDORRA - CENMA
- ✓ ROQUES AL CARRER. MUSEU OBERT DE GEOLOGIA (CONJUNT AMB EL COMÚ D'ANDORRA LA VELLA) - CENMA

- ✓ ANDORRA SOTA EL GEL: L'EMPREMTA DE LES GLACERES QUATERNÀRIES - CENMA
- ✓ ANDORRA UN PAÍS PETIT I RIC: LA BIODIVERSITAT - CENMA
- ✓ ELS BOSCOS: BASE PER A LA VIDA AL PLANETA - CENMA
- ✓ DIVULGACIÓ DEL MEDI I OBSERVACIÓ DE FAUNA SOBRE EL TERRENY - COS DE BANDERS
- ✓ VISITA AL CENTRE DE PISCICULTURA DE LES SALINES
- ✓ EXPOSICIÓ SOBRE ELS BOSCOS VELLS
- ✓ EXPOSICIÓ SOBRE EL MUSSOL PIRINENC
- ✓ EXPOSICIÓ SOBRE EL TRENALÒS
- ✓ EXPOSICIÓ SOBRE EL GALL DE BOSC
- ✓ EXPOSICIÓ SOBRE LES MOLLERES D'ANDORRA
- ✓ EXPOSICIÓ SOBRE ELS AMFIBIS I RÈPTILS
- ✓ EXPOSICIÓ SOBRE LA PERDIU BLANCA D'ANDORRA
- ✓ EL TRENALÒS (*GYPAETUS BARBATUS*) I EL PACT ANDORRA. XERRADA A LES ESCOLES
- ✓ PAQUETS EDUCATIUS. EINA EDUCATIVA PER DONAR SUPORT A LES TEMÀTIQUES TREBALLADES A LES AULES - NATURLANDIA
- ✓ ESTADES DE NATURA, ESPORT I AVENTURA. JORNADES D'ACTIVITAT I CONVIVÈNCIA DE DOS DIES (2DIES +1NIT)
- ✓ VISITA GUIADA AL PARC D'ANIMALS I AL CAMÍ DELS ANTICS OFICIS. JORNADES D'ACTIVITAT DE NATURA AL PLANELL DE LA RABASSA

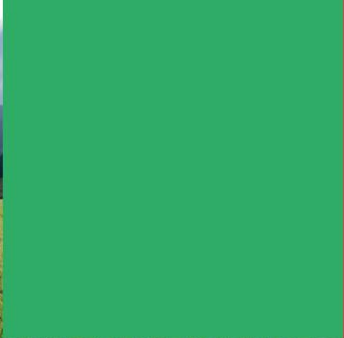
15

VIDA TERRESTRE

- ✓ ITINERARIS ECOTURÍSTICS – DPT. TURISME DEL COMÚ DE CANILLO
- ✓ RECORREGUT PEL JARDÍ BOTÀNIC DEL CAMÍ DE LES PARDINES
- ✓ CARBONERA DEL CONFÓS
- ✓ ORRI DEL CUBIL
- ✓ DESCOBRIM EL PARC NATURAL DE LES VALLS DEL COMAPEDROSA. ACTIVITATS EDUCATIVES D'AULA I SORTIDES GUIADES
- ✓ CIRCUIT INTERPRETATIU DE LES VALLS DEL COMAPEDROSA
- ✓ EL CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL COMAPEDROSA (CIC) EQUIPAMENT MUSEÍSTIC I INTERPRETATIU
- ✓ LA RUTA DEL FERRO
- ✓ VISITA AL PARC NATURAL DE LES VALLS DE SORTENY
- ✓ JARDÍ BOTÀNIC DEL PARC NATURAL DE LA VALL DE SORTENY
- ✓ LA FLORA I LA FAUNA D'ANDORRA
- ✓ ITINERARI SANT SERNI DE NAGOL
- ✓ ITINERARI D'ECOTURISME « CAMÍ DEL BLAT »
- ✓ ITINERARI D'ECOTURISME « CAMÍ DEL LLENYATAIRE »
- ✓ ITINERARI D'ECOTURISME « CAMÍ DEL MESTRE D'OBRES »

- ✓ ITINERARI D'ECOTURISME « CAMÍ DEL PASTOR » - COMÚ SANT JULIÀ
- ✓ ITINERARI « L'HOME I LA MATÈRIA » - COMÚ SANT JULIÀ
- ✓ ITINERARI « RONDA LAUREDIANA » - COMÚ SANT JULIÀ
- ✓ ITINERARI «SANTUARI DE CANÒLICH, L'ESPAI DE L'ÀNIMA »
- ✓ EL TOMB LAUREDIÀ CIRCUIT CURT. CAMINADA PER LA MUNTANYA
- ✓ EL TOMB LAUREDIÀ CIRCUIT MITJÀ. CAMINADA PER LA MUNTANYA
- ✓ EL TOMB LAUREDIÀ CIRCUIT LLARG. CAMINADA PER LA MUNTANYA
- ✓ MIRADORS. RECORREGUT DE MIRADORS
- ✓ ITINERARI TURÍSTIC LA RABASSA- LA PEGUERA. RECORREGUT PAISATGÍSTIC I CULTURAL
- ✓ DESCOBERTA DE LA NATURA
- ✓ INTERPRETACIÓ DEL PAISATGE I L'ECOSISTEMA FORESTAL
- ✓ PROJECTE RIUS I CICLE DE L'AIGUA
- ✓ ITINERARI INTERPRETATIU DE L'ANELLA VERDA. REC DEL SOLÀ
- ✓ CONEIXENT LES ABELLES I ELS SEUS PRODUCTES
- ✓ APADRINAR UNA ARNA
- ✓ APADRINAR UN ARNA (AMB VISITES)

MÉS INFORMACIÓ

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

Andorra Sostenible

Carrer de la Unió 2, 2n B
AD500 Andorra la Vella

andorrasostenible@andorra.ad

T. +376 60 30 00

www.sostenibilitat.ad

Horari d'atenció al públic:

De dilluns a dijous de 9 a 18h

Divendres de 9 a 15h

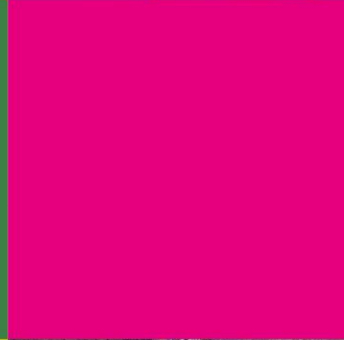
Segueix-nos a través de:

13 ACCIÓ CLIMÀTICA

15 VIDA TERRESTRE

Govern d'Andorra

ANDORRA SOSTENIBLE